

Plan de management pentru conservarea, dezvoltarea și utilizarea patrimoniului cultural în Euroregiunea Ruse - Giurgiu

(Panteonul Eroilor Renașterii Naționale - Ruse
Cetatea Giurgiu - Giurgiu)

Municipiul Giurgiu

Interreg

Municipalitatea Ruse

ELABORATOR

FIP CONSULTING SRL

Cuprins

Introducere.....	3
Necesitatea și scopul Planului de Management.....	3
1. Descrierea monumentelor istorice.....	4
1.1. Localizare.....	4
1.2. Prezentare generală a Euroregiunii Ruse-Giurgiu.....	4
1.3. Turism.....	6
1.4. Limite.....	9
1.5. Descrierea siturilor.....	10
1.6. Istoria siturilor.....	13
1.7. Informații arhitecturale și arhitectonice.....	14
1.7.1. Elemente arhitecturale și urbanistice.....	14
1.7.2. Unități peisagistice.....	15
2. Evaluare și obiective.....	16
2.1. Starea de conservare a monumentelor istorice și a zonei protejate.....	16
2.1.1. Indicarea posibilelor operațiuni periclitante sau a amenințărilor la adresa monumentelor istorice (factorii de risc care acționează independent sau conjugat).....	18
2.1.1.1. Executarea de lucrări de reabilitare/ reconversie necorespunzătoare.....	18
2.2. Identificarea și confirmarea elementelor importante pentru managementul monumentelor istorice și ale zonei protejate.....	19
2.2.1. Obiectiv general.....	19
2.2.2. Obiective specifice.....	19
2.2.3. Factori care influențează managementul.....	21
2.2.3.1. Patrimoniul ca motor al regenerării	21
2.2.3.2. Analiza SWOT	22
2.2.3.3. Managementul mediului	23
2.2.3.4. Lipsa întreținerii și degradarea elementelor de patrimoniu	23
3. Strategia de promovare a monumentelor istorice din Euroregiune.....	25
3.1. Viziunea de dezvoltare a monumentelor istorice - anul 2030.....	25
3.2. Viziunea de dezvoltare a municipalităților.....	25
3.3. Planul de acțiune.....	38
4. Concluzii.....	39
Bibliografie.....	40

Introducere

Necesitatea Planului de Management are scopul atingerii echilibrului între dezvoltarea economică și interesul Euroregiunii Ruse-Giurgiu.

Acesta nu este un document legislativ și nu înlocuiește cadrul legislativ. Planul de Management reunește informații referitoare la caracteristicile siturilor, identificarea organizațiilor și indivizilor ale căror interese sunt legate de acesta, identificarea riscurilor și oportunităților de conservare și dezvoltare, precum și reliefarea unei strategii globale pentru atingerea scopului comun.

Necesitatea și scopul Planului de Management

La nivelul României, existența planul de management pentru monumentele istorice nu este hotărâtă prin lege, excepție făcând doar monumentele istorice care fac parte din Lista Patrimoniului Mondial. Pentru realizarea scopului conservării și dezvoltării durabile, este nevoie ca toate părțile implicate în gestionarea sitului să își coordoneze acțiunile în funcție de direcțiile trasate prin acest document. Principalele scopuri ale Planului de Management pentru Euroregiunea Ruse-Giurgiu sunt:

- formularea obiectivelor pentru managementul siturilor istorice și al mediului înconjurător, din care acesta este parte integrantă, ținând cont de toate componentele acestuia (peisaj, elemente naturale, ansambluri arhitectural-urbanistice, patrimoniu arheologic și industrial, monumente individuale etc.;
- stimularea cunoașterii și sporirea interesului publicului pentru situri, promovând valoarea educațională și culturală a mediului înconjurător în ansamblu;
- stabilirea unei strategii de management bazată pe principiile dezvoltării durabile, ținând cont atât de conservarea valorilor culturale și a celor naturale, dar și de utilizarea turistică și exploatarea resurselor naturale;
- identificarea potențialelor economice și culturale ale siturilor, stimulând participarea actorilor locali la potențarea acestor beneficii;
- propunerea unui program prioritar de acțiune care să contribuie la conservarea și valorificarea siturilor.

1. Descrierea monumentelor istorice

1.1. Localizare

Prezentul studiu se axează pe două elemente ale patrimoniului național al Euroregiunii Ruse-Giurgiu: Panteonul Eroilor Renașterii Naționale din Ruse și Cetatea Giurgiu din municipiul cu același nume. Euroregiunea Ruse-Giurgiu, structură asociativă a celor două municipalități creată în anul 2001, se află în partea de sud-est a Europei, la granița dintre România și Bulgaria, beneficiind de o poziție geografică strategică.

Practic, regiunea se află la intersecția a două dintre cele zece coridoare pan-europene – Coridorul Pan-European VII (Dunărea), care leagă Europa de Vest de Marea Neagră și Asia Centrală, respectiv Coridorul Pan European IX, care leagă Scandinavia și Federația Rusă de sudul Europei și Asia Mică.

Suprafața euroregiunii este de 517,8 km² și cuprinde doi poli urbani – Municipiul Ruse (Bulgaria) și Municipiul Giurgiu (Ruse), la care se adaugă, pe partea bulgară, un oraș de mici dimensiuni – Marten - și 12 localități rurale.

Pe de altă parte, distanța față de cele două capitale – București și Sofia – este de doar 65 km, respectiv 310 km, cele două aglomerări reunind o piață de circa 5 milioane de consumatori.

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale este localizat în orașul Ruse, acesta fiind amplasat în nordul Bulgariei, la Dunăre. În cadrul orașului, monumentul este localizat în vestul orașului, la aproximativ 1 km de Dunăre, dar și de granița cu România.

Cetatea Giurgiu este un sit arheologic aflat pe teritoriul municipiului Giurgiu. Municipiul Giurgiu este reședința județului cu același nume, aflându-se în sudul României, fiind un important port fluvial, dar și punct de frontieră cu Bulgaria.

Cetatea Giurgiu se află în sudul municipiului Giurgiu, la o distanță de aproximativ 5 km de Dunăre. Acestea sunt situate pe planul cadastral cu numărul 34384, la intersecția dintre strada Digului și șoseaua Portului.

Fig.1 - Poziția geografică a Euroregiunii Ruse-Giurgiu

Sursa: Google Maps

1.2. Prezentare generală a Euroregiunii Ruse-Giurgiu

Euroregiunea Ruse-Giurgiu este o structură asociativă a două municipalități, fiind creată în anul 2001, fiind localizată în partea de sud-est a Europei, la granița dintre România și Bulgaria (devenite State Membre ale Uniunii Europene în 2007), beneficiind de o poziție strategică.

Euroregiunea Ruse-Giurgiu are o suprafață de 517,8 km² și este alcătuită din doi poli urbani – Municipiul Ruse (Bulgaria) și Municipiul Giurgiu (România).

Regiunea se află la intersecția a două dintre cele zece coridoare pan-europene – Coridorul Pan-European VII (Dunărea), care leagă Europa de Vest de Marea Neagră și Asia Centrală, respectiv Coridorul PanEuropean IX, care leagă Scandinavia și Federația Rusă de sudul Europei și Asia Mică.

Distanța față de cele două capitale este de: 65 km – București, respectiv 310 km – Sofia.

Podul "Prieteniei" a fost singura legătura dintre România și Bulgaria, timp de 60 de ani.

Datorită poziției sale geografice, Euroregiunea este tranzitată de peste 80% din tranzitul de

mărfuri dintre România, Bulgaria, Grecia și Turcia (aproximativ 10 miliarde de Euro anual).

Cele două municipalități acordă un interes deosebit atât relațiilor de colaborare transfrontaliere, cât și economiei în vederea dezvoltării durabile, unde turismul ocupă un loc foarte important. Dunărea reprezintă principalul actor al Euroregiunii Ruse-Giurgiu, întinzându-se pe o suprafață de 2860 km, din care 1075 km se desfășoară pe teritoriul României, între Buziaș și Marea Neagră.

•Regiunea Ruse – este una dintre cele 28 de regiuni din Bulgaria, fiind alcătuită din opt municipalități: Ruse, Byala, Ivanovo, Borovo, Slivo Pole, Dve Mogili și Vetovo, unde capitala administrativă este orașul Ruse.

Municipiul Ruse este al 5-lea oraș ca mărime din Bulgaria, fiind situat pe partea dreaptă a Dunării, la o altitudine de aproximativ 50 m deasupra nivelului mării, la o distanță de 496 m față de cursul Dunării.

Este amplasat la 320 km nord-est de capitala Sofia, 203 km nord-est de Varna, 106 km nord-est de Veliko Tarnovo.

Fiind un important port fluvial al țării, aici se găsește principala zonă de tranzit a mărfurilor care se exportă și importă către România, Ucraina și Federația Rusă.

Orașul Ruse este cel mai mare centru industrial al Bulgariei, având un rol important în economia țării și a relațiilor de cooperare internațională, aici aflându-se una dintre cele mai mari rafinării.

Acesta este singurul oraș riveran Dunării de pe sectorul care traversează Bulgaria (și România), care dispune de aeroport.

Pe lângă acestea, Ruse reprezintă și un important centru administrativ, educațional, industrial, comercial, medical, cultural, turistic și de servicii din nord-estul Bulgariei.

Clima este temperat continental, unde principalele râuri sunt Yantra și Rusenski Lom.

În ceea ce privește resursele naturale, de aici

se exploatează cariere de quart și de calcar.

Datorită amplasării sale, regiunea Ruse are un avantaj major, prin climatul și solul favorabile dezvoltării sectorului agricol, aici aflându-se și una dintre cele mai vechi stațiuni de cercetare agricolă – Slivo Pole.

Fig.2 - Regiunea Ruse

Sursa: Google Maps

•Județul Giurgiu – este amplasat în sudul României, în Câmpia Română, cu o suprafață de 3.526 km².

Din punct de vedere al infrastructurii, județul beneficiază de întâlnirea într-un centru plurinodal a trei sisteme de circulație: rutier, feroviar și naval.

Portul Giurgiu reprezintă unul dintre principalele porturi aflate pe sectorul Dunării.

Singurul pod peste Dunăre dintre România și Bulgaria "Podul Prieteniei", care face legătura dintre Giurgiu și Ruse, are o lungime de 2,8 km, structura sa fiind realizată pe 2 nivele (partea superioară pentru traficul rutier, iar cea inferioară pentru traficul feroviar).

Rețeaua hidrografică este alcătuită din râurile care drenează teritoriul județului (Argeș și afluenții săi – Dâmbovița, Sabar, Neajlov; Dunărea – colectorul general).

Municipiul Giurgiu este reședința județului Giurgiu. Acesta este atestat din secolul XIV, fiind primul oraș din România care a beneficiat de linie pe cale ferată (București-Giurgiu), prima linie de telegraf.

Este un oraș de dimensiune medie în România, fiind un important centru de transport și tranzit al mărfurilor și persoanelor către zona Balcanilor și Asiei Mici. Portul Giurgiu este cel mai apropiat de capitala României (65 km), care nu are acces propriu la transport fluvial sau maritim. Acesta deservește servicii administrative, educaționale, medicale, comerciale, industriale etc.

Fig.3 - Judetul Giurgiu

Sursa: Google Maps

Localizarea și delimitarea monumentelor istorice

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale

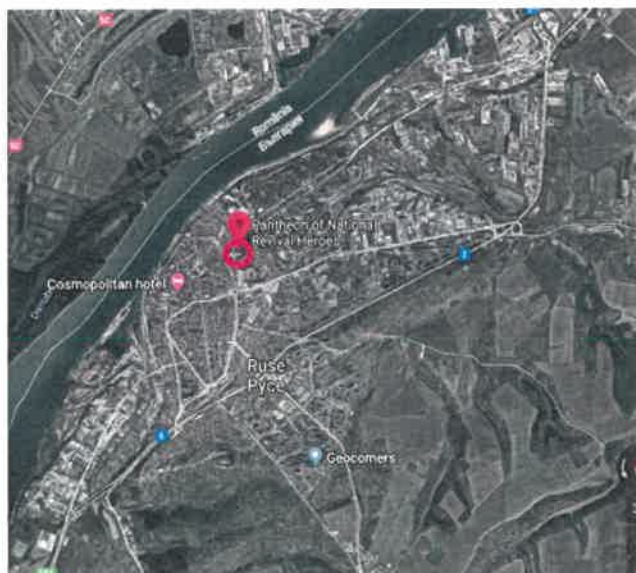

Fig.4 Amplasarea Panteonului Eroilor Renașterii Naționale în cadrul orașului Ruse, Bulgaria

Sursa: Google Maps

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale - este amplasat în centrul orașului Ruse, în Piața "Vazrozhdenski", fiind identificat cu numărul cadastral 634427.2.5778. Acesta de delimitază:

- la Nord** – Parcul Vazrozhdentsite;
- la Est** – Bulevardul Saedinenie;
- la Sud** – Stadionul Municipal;
- la Vest** - Consulatul General al Federației Ruse;

Cetatea Giurgiu

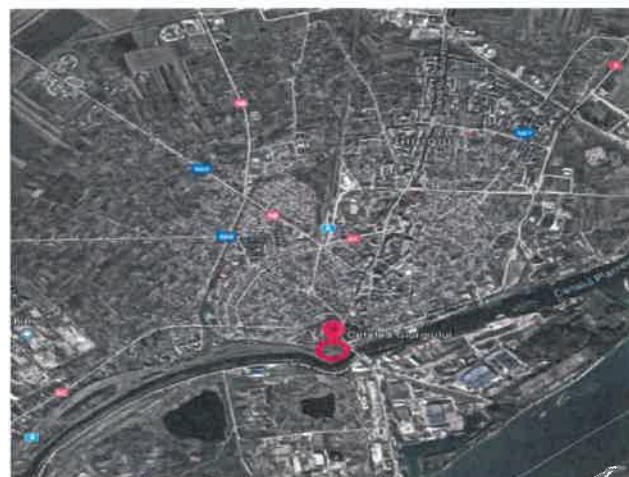

Fig.5 - Amplasarea Cetății Giurgiu în cadrul municipiului Giurgiu, România

Sursa: Google Maps

Cetatea Giurgiu – se află în sudul municipiului Giurgiu (strada Digului), care este încadrat geografic la 43°54'3"N 25°58'26"E, în zona de sud a României, pe malul Dunării.

Aceasta se delimitază:

- la Nord** – frontul de nord al Bulevardului 1907;
- la Nord-Est** – frontul de nord-est al străzii Constantin Dobrogeanu Gherea, frontul nordic al străzii Parcului și strada Episcopiei;
- la Sud** – frontul sudic al străzii Voestalpine;
- la Vest** – strada Digului.

Aceasta nu are acces marcat pentru circulația pietonală, singurul acces fiind un drum public local în partea estică (Șoseaua Portului). Parcela este împrejmuită cu un gard metalic, în stare de degradare.

1.3. Turism

Turismul reprezintă un fenomen socio-economic complex, având o influență mare asupra economiei naționale. Din punct de vedere internațional, aceasta reprezintă una din activitățile importante ale civilizației și vieții sociale moderne, care evoluează odată cu dezvoltarea

politică, economică, științifică și culturală.

Turismul combină factorii economici cu cei sociali, relevând nivelul de trai și schimbările în comportamentul populației.

La nivel internațional, sectorul înregistrează două orientări principale, respectiv turismul cultural și de patrimoniu – aceasta fiind forma de turism cu cea mai importantă și rapidă rată de creștere la nivel global.¹

Industria turismului este foarte greu de controlat și planificat, atât din cauza turiștilor – care au așteptări nerealiste asupra evenimentului de descoperire a patrimoniului cultural, cât și din cauza agențiilor de turism, care se axează de multe ori pe mărirea fluxurilor de turiști.

În prezent, se practică turismul "hit-and-run" la siturile culturale, acestea fiind negative datorită repercursiunilor pentru monumente – deșeurii, consum de apă, trafic etc.

O problemă în ceea ce privește domeniul turismului, este reprezentată de turiștii care tranzitează ambele țări și nu doresc să viziteze obiectivele turistice pe care acestea le dețin.

Pentru a sprijini economia, euroregiunea are nevoie de investiții importante în ceea ce privește activitatea turistică, creându-se astfel un mediu atractiv pentru turiști.

Turismul reprezintă activitatea care valorifică cel mai vizibil și amplu "moștenirea culturală și naturală" a unei țări/ regiuni/ localități.

Euroregiunea Ruse-Giurgiu deține și numeroase resurse naturale unice, pe lângă cele culturale, ce pot atrage un număr însemnat de turiști.

Zona dețin rezervații și parcuri naturale (situri de importanță comunitară, arii de protecție special avifaunistică – incluse în natura 2000) – păduri, canioane și zone umede întinse, unde pot fi găsite specii rare, unele pe cale de dispariție. Printre acestea se pot menționa:

Parcul Natural Ruseski Lom – care a fost înființat în anul 1970, având o suprafață de 3408 ha fiind unul dintre cele zece parcuri naturale ale Bulgariei.

Este alcătuită dintr-o zonă de tip canion, cu peșteri și formațiuni stâncoase, de-a lungul râului cu același nume, deținând un număr de 60 de specii de arbori și arbuști, 22 de specii de pești, 10 specii de amfibii, 19 specii de reptile și 193 de specii de păsări rare;

Parcul Lipnik – deține o suprafață de circa 2000 de hectare și diferite specii de arbori (tei);

Peștera Orlova Chuka – aceasta este a doua peșteră ca mărime din Bulgaria, având o lungime de aproximativ 15 km;

Parcul Natural Comana – cu o suprafață de peste 25.000 de hectare, având o rezervație unică de bujor românesc;

Rezervația Naturală Cama Dinu-Păsărica – este o zonă de ostroave, situate de-a lungul Dunării, întinzându-se pe o suprafață de 2400 de hectare; aceasta reprezintă o luncă inundabilă cu specii rare de plante acvatice, ciuperci și mușchi;

De asemenea, în Euroregiunea Ruse-Giurgiu există și o numeroasă serie de obiective construite de patrimoniu, având o mare importanță turistică.

Ruse

Orașul dispune de oportunitățile necesare dezvoltării sectorului turistic. Tipurile de turism de care dispune zona sunt cele de tip cultural (exploatare/cunoaștere), rural și ecologic, acestea fiind determinate de locația geografică propice, de transportul local, de bogata moștenire culturală și istorică, dar și de frumoasele resurse naturale concentrate pe un teritoriu relativ restrâns.

În ceea ce privește diversitatea, pe teritoriul districtului Ruse se găsesc numeroase arii protejate, precum un parc natural Rusenski Lom, 4 atracții turistice și 8 situri care fac parte din Rețeaua Ecologică Europeană Natura 2000.

Parcul natural Rusenski Lom este

¹ From cultural tourism to creative tourism - Part 1: The changing context of cultural tourism, Greg Richards și Julie Wilson, Arnhem: ATLAS, ianuarie 2008, ISBN 978-90-75775-30-3

recunoscut pentru canioanele de pe valea râului, care sunt acoperite de specii variate de arbori și tufișuri, formațiuni stâncoase pitorești, dar și o mare diversitate de păsări.

În apropierea acestui parc natural, se află peștera Orlova Chuka, o rezervație arheologică de importanță națională, unde s-au descoperit rămășițele oamenilor preistorici, a urșilor de cavernă, dar și alte artefacte.

Alte resurse turistice naturale sunt:

• **Zona umedă Kalimok-Brashlen** – conserve caracteristicile florei și faunei ecosistemelor din zona mlăștinoasă a Dunării;

• Ecosistemul din dreptul văii râului Yantraunde, care este alcătuit din formațiuni naturale deosebite;

• Țărmul Dunării - unde se pot practica diverse tipuri de turism;

• Locurile de lângă satele Mechka – locuri de cuibărit pentru păsările de apă și alte specii;

Considerate a fi importante în dezvoltarea culturii europene, mănăstirile rupestre din Ruse au fost incluse pe lista patrimoniului mondial UNESCO.

Printre acestea, se pot enumera Rezervația Arheologică Bisericile în Stâncă (din Ivanovo) care cuprinde mănăstirile Ivanovo, fiind situate la o înălțime de 38 de metri deasupra drumului.

Orașul medieval Cerven, din secolul XIV reprezintă un al obiectiv important. Aici au fost descoperite numeroase fortărețe, camere boierești biserici, fierării, fragmente din cermaică și obiecte din aur, izvor subteran carstic. Tot aici, se găsește Mănăstirea în stâncă "Sfântul Dimitrie Basarabov" fiind declarat Monument al culturii cu o însemnătate deosebită.

O resursă turistică specială o reprezintă arhitectura vechiului oraș Ruse de la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX. Municipiul Ruse este unul dintre puținele orașe din zona Balcanilor, care deține o arhitectură neo-barocă și neo-rococo, iar din acest motiv este denumit "mica Vienă".

Numărul total de monumente istorice din oraș este în jur de 60, iar printre cele mai renumite se numără:

- Panteonul Eroilor Renașterii Naționale;
- Monumentul Libertății;
- Dohodno Zdanie – Teatrul "Sava Ognianov";
- Centrul Istoric al orașului (suarul din jurul Muzeului de Istorie);
- Vechea Școală de Muzică;
- Strada Alexandrovska – un ansamblu de clădiri în stil baroc și rococo;
- Ruinele Cetății Romane Sexaginta Prista;
- Fortăreața de la Cherven;
- Turnul Televiziunii – una dintre cele mai înalte clădiri din zona Balcanilor;
- Mănăstirea Basarbovo;
- Catedrala Catolică "Sfântul Paul";

În ceea ce privește **infrastructura culturală**:

- Orchestra Filarmonică de Stat din Ruse;
- Opera de Stat din Ruse;
- Teatrul "Sava Ognianov" Ruse;
- Muzeul de Istorie din Ruse;
- Muzeul Național al Transporturilor din Ruse;
- Muzeul de stil urban din Ruse;
- Muzeul "Zahari Stoyanov" din Ruse;

Spre deosebire de municipiul Giurgiu, unde se practică doar turismul de afaceri și cel de tranzit, în Ruse se pot distinge mai multe categorii, printre care turismul urban și turismul cultural, turismul cultural religios, ecoturismul și ciclismul, acesta din urmă practicându-se pe malul Dunării.

Datorită apropierii de capitala României, municipiul Ruse devine o destinație de tranzit, prin sejururi scurte.

Zona are și un deosebit potențial pentru dezvoltarea turismului rural și al ecoturismului, prin conservarea tradițiilor meșteșugărești din satele pescărești care se află în proximitate (districtul Dogarie). Pe lângă acestea se pot dezvolta sporturile nautice, turismul de congrese, precum și cel cultural și de cunoaștere.

Giurgiu

Cu toate că județul Giurgiu nu are un relief spectaculos, fiind localizat în zonă de câmpie, resursele naturale sunt bine reprezentate printr-un parc natural, cinci arii naturale protejate și opt situri care fac partea din Rețeaua Ecologică Natura 2000.

Acestea au un potențial turistic deosebit și divers în special pentru ecoturism,

turism de aventură, agroturism, ciclism, agrement, pescuit și vânatoare.

Cea mai importantă atracție, o reprezintă Parcul Natural Comana, care include 3 rezervații naturale:

-**Padina Tătarului** – rezervație științifică de bujor;

-**Oloaga Grădinari** – rezervație științifică de ghimpe;

-**Balta Comana** – rezervație naturală și zonă de protecție avifaunistică; aceasta este a treia zonă umedă a României, dar și a doua ca biodiversitate, după Delta Dunării.

În componența parcului mai există șapte arii protejate care au o deosebită valoare peisagistică, floristică și faunistică.

Potențialul turistic al parcului s-ar dezvolta considerabil dacă s-ar conserva și alte rezervații naturale, precum cea de mărghitar, arbori seculari (stejari), cabana Fântâna cu Nuc, amenajările lacustre din Balta Comana, dar și traseele turistice și plimbările cu barca.

În cadrul Parcului Natural Comana, tipurile de turism practicate sunt cele de agrement, de weekend, științifice, de pescuit, de vânatoare, de aventură, cicloturism și ecoturism.

Zona de ostroave pe Dunăre a dus la apariția rezervației naturale Cama-Dinu-Păsărică, aceasta fiind de tip luncă inundabilă, unde se găsesc specii vulnerabile de pești, care sunt pe cale de dispariție.

Pădurile sunt numeroase pe teritoriul județului, ocupând un procent de 11% - în luncile râurilor Argeș și Dunăre, pe malul Dunării sau pe restul teritoriului (pădura Manafu, pădura Oloaga-Grădinari, pădura Padina Tătarului, pădurea Teșila); acestea fiind potrivite pentru agrement, pescuit și vânatoare.

De asemenea, varietatea peisajelor, dar și spațiile pentru agrement nautic și pescuit sportiv sunt date de Valea Argeșului și afluenții săi – Neajlov, Sabar, Ilfovăț, creând astfel din aceste zone importante atracții turistice.

La nivelul municipiului Giurgiu, turismul este slab dezvoltat. Din sectorul turistic, cea mai semnificativă creștere economică a avut-o turismul cultural și

cel generat de patrimoniul architectural.

Cetatea Giurgiu se înscrie în această categorie, datorită importantelor evenimente istorice care s-au desfășurat aici acum aproximativ 700 de ani.

Cetatea medievală a Giurgiului (cod LMI GR-II-s-A-14756) – reprezintă cea mai valoroasă construcție din punct de vedere istoric, arhitectural și memorial, amintind de istoria Țării Românești, dar și de personalitățile acesteia (Mircea cel Bătrân, Vlad Dracul, Mihai Viteazul, Radu Mihnea), dar și de administrația otomană care a deținut orașul și hinterlandul acestuia mai bine de patru secole.

Sunt vizibile zidurile cetății vechi, începute în secolul XIV, alături de cele ale fortificației dezvoltate în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea.

La nivel național, elementele studiate care se înscriu în lista monumentelor istorice, sunt următoarele:

Cod LMI	Denumire
GR-I-s-A-14756 (RAN 100530.01.01)	Cetatea Giurgiu
GR-II-m-B-14876	Muzeul Județean "Teohari Antonescu"
GR-II-m-B-1487	Ansamblul urban "Parcul Alei și imobilele limitrofe"
GR-II-m-B-14890	Schitul "Sfântul Nicolae"
GR-II-m-B-14894	Podul Bizetz
GR-III-m-B-15103	Bustul lui Mihai Eminescu
GR-III-a-B-15104	Aleea Eroilor (1877-1878) + 23 de busturi + placă comemorativă

1.4. Limite

Limitele se definesc pentru asigurarea integrității, conservarea, potențarea și punerea în valoare a calităților monumentului istoric, dar și a cadrului său construit și natural. Acestea se pot atinge prin realizarea unor reglementări speciale, definite de planurile și regulamentele de urbanism aprobate și avizate de către autoritățile publice locale și centrale. De aceea, trebuie împiedicată distrugerea bunurilor construite, care au semnificație istorică, urbanistică, memorială, dar și degradarea peisajului, precum

și alterarea percepției calității acestora.

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale este localizat în partea de sud-vest a Parcului Eroilor Renașterii Naționale, pe situl bisericii demolate "Vsi Svetii" ("Tuturor Sfinților").

La sud este delimitată de strada "Nish".

Limitele cadastrale ale Pantelonului Eroilor Renașterii Naționale sunt: 63427.2.4763, 63427.2.4764, 63427.2.1647, 63427.2.4762, 63427.2.4768, 63427.1.268, 63427.2.5627, 63427.2.4813, 63427.2.

Cetatea Giurgiu

Limita monumentului istoric se desfășoară pe o parcelă a cărei suprafață este de 37.560 m².

Zona unde se definește potențialul arheologic reperat este delimitată de străzile Ion Luca Caragiale, Bd. 1907, str. Dobrogeanu Gherea, str. G-ral Berthelot, Parcul Aleii, str. Canalului, zona căii ferate, talvegul canalului Sf. Gheorghe, închiindu-se în dreptul străzii Ion Luca Caragiale, traversând strada Canalului.

Suprafeței respective i se adaugă și o parte a imobilelor orientate spre circulațiile descrise anterior, unde, în trecut au fost localizate bastioane ale fortificației ruse/ otomane, dar și o zonă orientată spre sud-est, unde se găsesc mărturii arheologice care sunt în strânsă legătură cu podul care făcea legătura între insula Ramadan și cetatea din insulă.

Limita acestuia începe la parcelele bisericii Sf. Ierarh Nicolae și cea a Serviciului Român de Informații, urmărind direcția "turnului circular", schimbându-și direcția spre sud-vest, traversând canalul Cama și Voestalpine.

Zona de protecție a monumentului este limitată de axul liniei ferate până în dreptul străzii Digului, urmărind axul acestei străzi, până la intersecția cu limita zonei cu potențial arheologic reperat. După această limită, urmează conturul acesteia până la Aleea Plantelor.

Limitei de protecție i se adaugă și imobilele orientate spre Aleea Plantelor, până în dreptul străzii Portului, unde traversează

calea ferată și continuă până la podul nou de peste canalul Sf. Gheorghe/ Cama/ Plantelor.

Limita continuă pe șoseaua Portului, până la strada Voestalpine, aproximativ 200 de metri, urmărind aceste reper până la intersecția drumului ce limitează spre vest adăpostul de câini, urmând ca limita să se închidă pe axul liniei ferate.¹

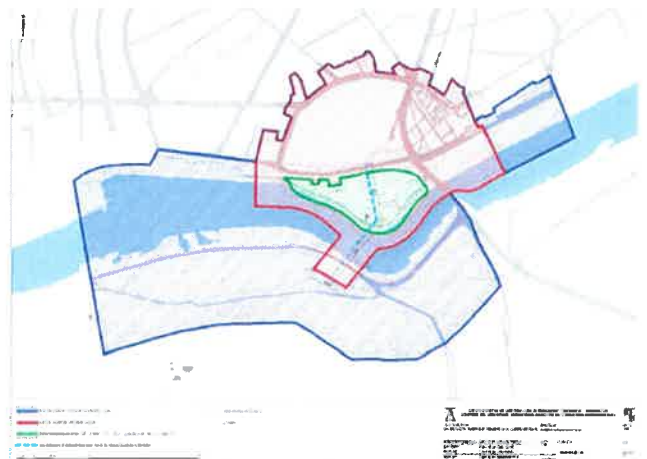

Fig.6. - Încadrarea cetății Giurgiu

Sursa: Studiu de delimitare a monumentului și a zonei de protecție – CPECB-UAUIM (Centrul de proiectare al Universității de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu", București), 2015

1.5. Descrierea siturilor

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale – Ruse

Fig.7.- Panteonul Eroilor Renașterii Naționale – Ruse

Sursa: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Pantheon_

¹ Cetatea Giurgiu – Delimitarea Monumentului și a Zonei de Protecție, Centrul De Cercetare, Proiectare, Execuție și Consulting București S.R.L.

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale este un monument național și un osuar. Acesta a fost construit pentru a-i comemora pe bulgarii care și-au dat viața pentru libertatea țării. Aici se găsesc osemintele a 39 de personalități bulgare renumite, care au luptat pentru libertatea acestora.

Alături de aceștia, se mai găsesc 453 persoane care faceau parte din detașamentul Botev, detașamentul Chervena Voda, dar și alți revoluționari, al căror nume sunt inscripționate în interior.

O flacără eternă arde în mijlocul domului placat cu aur. Panteonul este amplasat în locul vechiului cimitir al orașului, în Parcul Eroilor Renașterii Naționale.

Noua clădire a fost deschisă pentru vizitatori în 1978. În anul 2011, Panteonul a fost creștinizat, amplasându-se o cruce pe turla domului.

Pe lângă monumentul osuar, Panteonul este și un fel de simbol al reconcilierii naționale - există și rămășițele conducătorilor executați ai rebeliunii ofițerilor ruși din Rouse în 1887 - maiorul Atanas Uzunov, maiorul Olympi Panov, Toma Kurdzhiev și alții.

În perioada 1996-2018, Panteonul a fost cel mai vizitat muzeu din Ruse, cu un număr de vizitatori între cuprins între 7 000 și 10 000 de persoane.

Pe 20 februarie 2004, a avut loc pentru prima dată în Panteonul Eroilor Renașterii Naționale, o ceremonie care să comemoreze eliberarea orașului Ruse. De la acea dată, evenimentul a devenit parte din calendarul evenimentelor orașului, care se sărbătorește și în prezent. Ceremonia include melodii tematice perioadei Reînvierii Naționale, discursuri ale primarului municipalității Ruse și a directorului Muzeului Național Regional de Istorie, o rugăciune, ceremonia apei și ceremonia de depuneri de coroane în fața flăcării eterne.

În fiecare an, pe 27 martie, Liceul de Matematică din Ruse îl celebrează pe revoluționarul legendar Baba Tonka la Panteonul Eroilor Renașterii Naționale.

Fig.7.- Panteonul Eroilor Renasterii Naționale – Ruse
Sursa: <https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Pantheon...>

Cetatea Giurgiu – Giurgiu

Fig.9 - Cetatea Giurgiu – municipiul Giurgiu
Sursa: Google

Cetatea Giurgiu are o suprafață de 37.550 m², fiind amplasată în municipiul Giurgiu. Amplasamentul se află în sudul orașului, la canalul Cama-Plantelor.

Aceasta se învecinează la nord cu Infrastructura feroviară publică C.F.R. S.A., la est cu Șoseaua Portului, la sud cu Canalul Cama-Plantelor, iar la vest cu domeniul public al municipiului Giurgiu.

Nucleul cetății este reprezentat de turnul de observație, dezvoltat pe mai multe niveluri.

Cetatea este alcătuită dintr-o incintă cvasi-triunghiulară, cu turnuri de colț rectangulare și un turn amplasat la jumătatea unei laturi.

Terenul pe care este amplasată cetatea nu are utilizare distinctă, fiind considerat teren viran, neamenajat.

În prezent, vestigiile cetății sunt acoperite de vegetație spontană, dar și de deșeuri adunate de-a lungul anilor.

Această degradare diminuează existența și importanța vestigiilor, care nu sunt atât de bine cunoscute de către locuitorii orașului.

Conform listei anexata la Ordinul Ministrului Culturii nr. 2.828/2015, pentru modificarea anexei nr.1 la la Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2.314/2004, privind aprobarea Liste Monumentelor Istorice, actualizată și a Listei Monumentelor Istorice dispărute, cu modificările ulterioare din 24.12.2015:

Cetatea Giurgiu este sit arheologic, încadrat în grupa A (monument istoric de valoare națională și universală), se află pe poziția 1, cod LMI GR-I-s-A-14756, localizată în municipiul Giurgiu, Cetatea Giurgiu este sit arheologic, încadrat în grupa A (monument istoric de valoare națională și universală), se află pe poziția 1, cod LMI GR-I-s-A-14756, localizată în municipiul Giurgiu, pe malul stâng al brațului Sf. Gheorghe, la vest de Șoseaua Portului, având ca datare sec. XIV-XVIII, Epoca medievală.

Amplasamentul se află în proximitatea unor monumente istorice, conform LMI 2015:

229	G R - I I - m-B-14846	Cheiul de Piatră	Pe canalul Sf. Gheorghe
263	G R - I I - m-A-14880	Fragment din zidul cetății turcești Tabia	Str. Dunării, în spatele loturilor
276	G R - I I - m-B-14890	Biserica "Sf. Nicolae"	Str. Mircea cel Bătrân
279	G R - I I - m-B-14894	Podul Bizetz	Șos. Portului, peste canalul Sf. Gheorghe

Fig.10.1. - Cetatea Giurgiu – municipiul Giurgiu
Sursa: Google

Fig.10.2. - Cetatea Giurgiu – municipiul Giurgiu
Sursa: Google

1.6. Istoria siturilor Panteonul Eroilor Renașterii Naționale

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale este un monument istoric relativ nou, acesta fiind construit în anul 1977, pe locul vechiului cimitir al orașului.

Acesta a fost ridicat în cinstea revoluționarilor care au luptat pentru libertatea bulgarilor, aici aflându-se și osemintelor unora dintre cei mai cunoscuți combatanți: Lyuben Karavelov, Zahari Stoyanov, Stefan Karadzha, Panayot Hitov, Tonka Obretenova, Nikola Obretenov, Panayot Volov, Angel Kanchev ș.a.m.d.

Revoluționarii bulgari s-au luptat pentru libertatea țării, în evenimente precum războiul ruso-turc (1877-1878) – care a dus la refacerea statului bulgar, în baza Tratatului de la San Stefano din anul 1878.

Tratatul, susținut și scris de onorabilul Petru, a forțat Imperiul Otoman să îi dea înapoi Bulgariei o mare parte din teritoriul pe care aceștia l-au cucerit în secolul XIV. La Congresul de la Berlin din același an, a fost adoptat Tratatul de la Berlin, conform căruia teritoriile statului bulgar, întemeiate prin tratatul de la San Stefano, au fost împărțite în trei părți:

- Principatul Bulgariei și zone adiacentei capitalei Sofia;
- Rumelia de Est – provincie autonomă a Imperiului Otoman;
- Macedonia și Lozengrad (cea mai mare parte), acestea fiind refăcute de Imperiul Otoman.

Pe 6 septembrie 1885, Rumelia de Est devine parte din Principatul Bulgariei, după o unificare amiabilă, chiar dacă principatul era de fapt și de drept o națiune independentă a Imperiului Otoman, până în anul 1908, când Bulgaria și-a declarat Proclamația de Independență.

Declarația din 1908, care semnifica eliberarea de sub dominație otomană, a fost, de fapt, a doua eliberare a Bulgariei.

După cucerirea primului Imperiu Bulgar (1018), prima eliberare a Bulgariei a dus la înființarea celui de-al doilea Imperiu Bulgar, în urma

răscoalei lui Asen și Petru împotriva Imperiului Bizantin din anul 1185.

Cetatea Giurgiu - municipiul Giurgiu

Cetatea Giurgiu, alături de orașul Giurgiu vin împreună când este vorba de evenimentele istorice care au în prim plan fortificația din insula, dar și cea realizată în a doua jumătate a secolului XVIII-lea.

O atenție deosebită a fost acordată perioadei corespunzătoare primei jumătăți a secolului XIX, când asupra orașului, dar și a cetății au avut loc transformări drastice, care au încheiat perioada medievală și au inițiat-o pe cea modernă.

Conform datelor deținute, se presupune că cetatea Giurgiu a fost ridicată în secolul XIV de către genovezi. În viziunea istoricilor, prima mențiune a cetății a fost în documentul Codex Latinus Parisinus (începutul secolului al XV-lea), purtând denumirea de Zorio, care semnifică "loc pustiu".

Există păreri diverse la perioada atestării cetății, unii istorici sugerând că aceasta exista anterior anului 1396, doar că terenul a fost pustiit din cauza campaniilor militare desfășurate de otomani împotriva creștinilor¹.

Sunt mai multe ipoteze referitoare la datarea fortificației. Una dintre acestea ar fi consideră că cetatea a fost ridicată prin restructurarea unui vechi nucleu fortificat, acesta fiindu-i atribuit împăraților bizantini sau primilor Basarabi.²

O altă ipoteză ar fi că cetatea datează din epoca lui Mircea cel Bătrân, datorită săpăturilor arheologice de acum 70 de ani.³

În anul 1420, Mehmet I îl învinge pe Mihail, fiul lui Mircea cel Bătrân, și astfel cucerește cetatea Giurgiu, moment în care cetatea Giurgiu și un teritoriu vecin de 200 km² a intrat sub stăpânirea Imperiului Otoman.

¹ Dan Căpățână, Cercetări arheologice..., p. 142.

² Nicolae Bălcescu, Istoria românilor sub Mihaiu Voda Viteazul, București, 1878, p. 163; Gheorghe Sion, op. cit., p. 1; Teodor Octavian Gheorgiu, Smaranda Bica, Restituții: Orașe la începuturile Evului Mediu românesc, București, Editura Fundației Arhitext, 2015

³ Gheorghe I. Cantacuzino, Cetăți medievale din Țara Românească în secolele XIII-XVI, Editura Enciclopedică, București, 2001, p. 199, 2015 – autorul menționează și ipotezele privind datarea în epoca bizantină sau în cea a primilor Basarabi, fără să le combată; Ion Barnea, Paul Cernovodeanu, Constantin Preda, op. cit., p. 219-237.

Un alt moment important pentru istoria cetății a fost anul 1595, unde în prim plan a fost oastea lui Mihai Viteazul și cea otomană, condusă de Sinan Pașa. Astfel, cetatea capătă un important context, alături de podul care leagă malul românesc, aici desfășurându-se întreaga luptă dintre oastea lui Mihai Viteazul și cea a lui Sinan Pașa.

Prin marea victorie de la Giurgiu, Mihai Viteazul a reușit să păstreze cetatea, dar numai după doi ani, turcii au recucerit cetatea, refăcând-o și măbind-o, ajungând astfel în anul în anul 1599 la o suprafață extinsă, unde puteau încăpea aproximativ zece mii de oameni, față de 300, cât era capacitatea inițială de la jumătatea secolului XV.

Ultimul voievod roman care încearcă să cucerească cetatea, este Mihnea al III-lea, în septembrie 1659, dar după o lună de asediu, află de înfrângerea aliaților săi și se retrage în centrul țării.

O altă perioadă importantă în evoluția cetății se petrece în a doua jumătate a secolului XVIII, când au loc mai multe conflicte între ruși, austrieci și otomani, aceștia din urmă încercând să-și mențină posesia la N de Dunăre.

Datorită acestor războaie succesive, cetatea a avut de suferit, fiind distrusă în proporții destul de mari.

1.7. Informații arhitecturale și arhitectonice

1.7.1. Elemente arhitecturale și urbanistice

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale

Panteonul este un monument osuar a 453 de eroi naționali. Printre aceștia sunt activiștii ai mișcării bisericii, iluminiștilor, participanți în legiunea Rakovski, participanți ai detașamentului Filip Totyu, Panayot Hitov, Stefan Karadzha, Hadzhi Dimitar, Hristo Botev, participanți ai răscoalei din aprilie, voluntari ai războiului ruso-turc din 1877-1878. Construcția Panteonului a început în anul 1977, sub îndrumarea arhitectului Nikola Nikolov, arhitectului Danail Kanev, artistului Dimitar Boykov și sculptorului Nikola Terziev-Zhelyazoto.

Acesta a fost construit în iarna anilor 1977-1978 pe situl fostului cimitir al bisericii "Vsi Svetii" ("Tuturor Sfinților"). A fost deschis în 1978 cu

ocazia împlinirii a 100 de ani de la eliberarea bulgarilor de sub stăpânirea Imperiului Otoman.

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale are forma unei piramide trunchiate, care se termina cu un dom.

Cetatea Giurgiu

Cetatea este alcătuită dintr-o incintă cvasi-triunghiulară, fiind întărită cu turnuri de colt rectangulare, legate prin cortine drepte și un turn aflat la jumătatea unei laturi (nord-est).

La aceasta se adaugă ulterior cortine (spre vest și sud), care se întăresc cu noi turnuri sau prin dublarea grosimii vechilor cortine (nord-est) pentru a le întări și a le readuce caracteristicile defensive.

Fiind o cetate reprezentativă perioadei pre-statale (sec. XI-XII), cu structura planimetrică și spațială, attribute defensive, soluții constructive și efect plastic, cetatea Giurgiu se numără printre puținele fortificații medievale din Țara Românească.

Orașul Giurgiu este configurat urbanistic conform dezvoltării din perioada otomană, având un sistem defensiv al cărui nucleu era constituit de cetatea din insulă.

Zonele fortificate succesiv (fortăreața din insulă, fortificația bastionară de pe țârm) și orașul fortificat (tabia), conferă sitului o valoare urbanistică deosebită. Contextul natural al monumentului a avut de suferit, din cauza alterării cursului de apă, prin intervențiile de sistematizare a acestuia și de transformare a ostroavelor Ramadan și Cioroiu în platforme industriale.

În urma lucrărilor de îndiguire și prin desecarea zonei de la nord de cetate, relația directă cu apa, definitivă pentru insulă și cetate, a fost întreruptă.

Legătura cu apa poate fi refăcută cu oglinda de apă a canalului Cama cu țârmul opus, reconstituind astfel peisajul specific țârmurilor fluviale și utilizând astfel la maxim potențialul zonei.

Relațiile cu contextul urban și cu cel natural sunt definitorii pentru caracterul ansamblului

construit, având posibilitatea de a fi potentate prin intervenții de remodelare a vecinătăților.¹

Cu toate că ruinele cetății sunt afectate de recente intervenții de consolidare și completare, dar și de lucrările de amenajare a digului de protecție, elementele care făceau parte din sistemul defensiv de-al lungul secolelor, zidurile de incintă, turnurile, detaliile constructive, prelucrările topografiei naturale se mențin în continuare consistente pentru un monument din categoria ruinelor arheologice, fiind capabilă de a transmite aceste valori.

1.7.2. Unități peisagistice

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale

Aproape toți activiștii Renașterii Naționale, care sunt onorați la Panteon, au murit în Ruse. Din anul 1860 până la sfârșitul secolului, Ruse a fost cel mai important centru din nordul Bulgariei, așadar prezența elitei naționale este justificată. Fostul cimitir din Ruse s-a transformat astăzi în Parcul Eroilor Renașterii Naționale, care este categorizat drept un element al patrimoniului imobil de importanță națională.

În secolul XIX au fost amenajate în cimitir parcele cu diferite denumiri pentru: creștini ortodocși, evrei, catolici, protestanți. Soldații austrieci, francezi și englezi au fost îngropați aici abia după Primul Război Mondial. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a fost înființată și o secțiune a soldaților care au făcut parte din Armata Roșie.

Fiecare cimitir are un gard și o intrare separată. Singura parte din cimitir, care se păstrează astăzi, este cea pentru soldații fostei Uniuni Sovietice.

În anul 1998, Consiliul Municipal Ruse s-a decis să refacă biserica "Vsi Svetii" ("Tuturor Sfinților") cu donațiile locuitorilor din Ruse.

Cetatea Giurgiu

Monumentul medieval este încadrat într-un peisaj istoric aflat într-o continuă metamorfoză a ostroavelor dunărene.

Fiind amplasată pe unul dintre aceste ostroave, cetatea deținea un avantaj strategic, și anume cel de apărare, datorită apelor fluviului și al brațelor sale, care înconjurau cetatea. Din cauză depunerilor de aluviuni și a eroziunii, precum și a revărsărilor și secetelor, cetatea își schimbă în timp topografia.

De-a lungul timpului, s-au mai produs modificări peisajere și datorită faptului că Cetatea Giurgiu a devenit o mică peninsulă, prin unirea sa cu orașul. Aceasta "unire" s-a produs prin amenajările portuare din a doua jumătate a secolului XIX, realizarea Cheiului de piatră în 1876, extinderea sistemului feroviar, dar și construirea Podului Bizetz.

În prezent, ostrovul pe care a fost construită Cetatea Giurgiu a devenit o luncă joasă, inundabilă, fiind legată de țărâm. Pe această insulă care a devenit uscat, se află astăzi șantierul arheologic neîncheiat al vestigiilor medievale.

Stabilitatea geomorfologică a sitului este asigurată de amenajările care au ca scop protejarea monumentului și malul din spatele său de apele Dunării.

Prin prezența digului construit în anii 1970, peisajul istoric se modifică într-o mare măsură, acesta acoperind aproximativ o treime din suprafața fortificației medievale.¹

Topografia este singulară datorită cotei joase a terenului, prin forma sa de ieșind înconjurat de un meandru al brațului mort (Canalul Cama) care separă fostul ostrov de insulele mari situate între el și cursul major al Dunării (Sfântul Gheorghe și Ramadan).

Specificitatea geografică și climatică a produs extinderea unei vegetații spontane (arbori și arbuști), aceștia fiind prezenți doar pe taluzul care mărginește situl înspre uscat, iar arborii cresc numai pe țărmul mai înalt, la o oarecare distanță de ruine.

Situl arheologic are o vizibilitate bună, prin cota mai joasă față de zona de locuit sau de drumurile de circulație, dar și prin eliminarea perimetrului de vegetație invazivă.

¹ Cetatea Giurgiu – Delimitarea monumentului și a zonei de protecție - Centrul de Cercetare, Proiectare, Execuție și Consulting București S.R.L.

¹ Gheorghe Sion, op. cit., p.3.

În proximitatea cetății nu apar alte construcții, turla bisericii, silozul și un coș de fabrică sunt singurele elemente construite mai înalte, dar care sunt amplasate la o distanță destul de mare, pentru a nu perturba ambianța generală a locului.

În partea de sud-est a cetății, pe malul Canalului Cama s-a amenajat un spațiu pentru sporturi și spectacole nautice; pe rambleul canalului se vor amenaja gradene, iar în pavilioanele semi-îngropate, hangare pentru bărci, vestiare, precum și alte funcțiuni auxiliare. Amenajarea acestuia fiind la un regim de înălțime joasă, deranjează doar în ansamblu ambianța ruinelor cetății, care astfel devine vizibilă doar de la înălțimea cornișei, nu și de pe ostrov.

Per ansamblu, nu există discrepanțe grave între componentele care alcătuiesc peisajul, aspectul actual al sitului fiind satisfăcător.

Singura problemă majoră în ceea ce privește peisajul, este digul de protecție, care prin amplasarea de-o parte a sitului arheologic, închide perspectiva sudică a cetății, aceasta fiind esențială în contextul peisajului istoric. Făcând excepție de această problemă, celelalte elemente componente ale peisajului (cultural-naturale, arhitecturale, tehnice) sunt benefice dezvoltării unui mediu ambiental plăcut, un motiv în plus pentru exploatarea și asumarea potențialului peisajic. Prezența Dunării reprezintă și ea un atu al sitului, dar nu suficient de important pentru a susține un proiect de o asemenea amploare. Așadar, Cetatea Giurgiu dispune de potențial peisagistic, dar trebuie regândită amenajarea acesteia, dar și a vecinătății sitului și a țărmului, precum și a ostroavelor la sud de situl arheologic.

Fig.11. - Cetatea Giurgiu

Sursa: <https://audiotravelguide.ro/cetatea-giurgiu/>

Unicitatea cetății Giurgiu se datorează amplasării sale și avantajelor defensive ale terenului, care este reprezentat de un grup de ostroave în apropierea Dunării, în dreptul unui vad, de-a lungul unui drum comercial important.

Cetatea a fost amplasată pe o mică insulă, fiind ulterior extinsă cu o fortificație mai amplă, pe țărm.

Principiile defensive și constructive ale epocilor respective, au produs transformări ale ansamblelor istorice.

Atât suprapunerea, cât și interconectarea numeroaselor etape de edificare, distrugere, re-edificare, transformare, prezintă un interes foarte mare datorită apartenenței seriei restrânse a fortificațiilor medievale din teritoriul Țării Românești.

2. Evaluare și obiective

2.1. Starea de conservare a monumentelor istorice și a zonei protejate

Vitalitatea teritoriilor este dată de cultură, iar acest lucru depinde de calitatea vieții locuitorilor. Pentru asigurarea unui trai cât mai bun, este necesară gestionarea cât mai responsabilă a resurselor naturale și umane, dar și de servicii și dotări socio-culturale corespunzătoare.

Astfel, se constituie procesul de consolidare a infrastructurii existente, dar și îmbunătățirea și extinderea acesteia, susținând dezvoltarea umană a comunităților, prin creșterea calității vieții și promovarea valorilor culturale.

Pentru a asigura accesul și participarea tuturor la cultura, această infrastructură ar trebui să fie distribuită pe întreg teritoriul.

Cultura reprezintă un instrument important de revitalizare socială și economică, fapt care face să fie indispensabilă în planurile de dezvoltare locală/ regională. Scopul conservării monumentelor istorice este acela de a salva mărturia istorică a acestora.

Conservarea monumentelor istorice impune întreținerea permanentă, implicând și cea a cadrului corespunzător. Dacă acesta există, trebuie conservată orice construcție nouă, iar orice distrugere și amenajare ce ar putea altera raporturile de volum și culoare trebuie interzise.¹

¹ Comitetul de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistemizare, Direcția Monumentelor Istorice – Monumente istorice – Studii și lucrări de restaurare

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale

Panteonul nu este un bun cultural imobil valoros în baza Legii Patrimoniului Cultural, dar este o parte integrantă a fostului cimitir Ruse (astăzi Parcul Eroilor Renașterii Naționale), care este situat și categorizat ca o valoare culturală imobilă de importanță națională.

Art. 45 al Legii Patrimoniului Cultural, clasificarea valorilor culturale imobile se efectuează pe baza apartenenței lor la o anumită perioadă istorică, aria științifică și culturală la care se referă, numărul lor, structura spațială și sfera teritorială, nivelul de pericol.

Art. 46 - conform apartenenței sale la o anumită perioadă istorică, Parcul Eroilor Renașterii Naționale se încadrează în perioada Renașterii Naționale și cea modernă.

În conformitate cu zona științifică și culturală, la care se referă Parcul Eroilor Renașterii Naționale, acesta se încadrează în următoarele categorii:

1. Istoric: clădiri, echipamente, alte structuri și spații memorabile, legate de evenimente și personalități istorice semnificative; (conform art. 47, paragraful 2)

2. Construcții arhitecturale: clădiri, echipamente, construcții, părți sau combinații ale acestora, care dețin valori istorice, estetice, tehnice, culturale, spațiale și funcționale; (conform art. 47, paragraful 3)

3. Artistic: lucrări de artă, elemente inseparabile ale peisajului înconjurător, pentru care au fost create; (conform art. 47, paragraful 4)

4. Urban: părți izolate ale teritoriului și așezărilor, a căror elemente au fost conectate spațial și care pot fi distinse topografic; (conform art. 47, paragraful 5)

5. Peisaj cultural: combinație de niveluri culturale durabile izolate spațial, ca un rezultat al interacțiunii dintre oameni și mediul natural, caracterizând identitatea culturală a teritoriului; (conform art. 47, paragraful 6)

6. Parcul și grădina: parcuri și grădini istorice semnificative pentru dezvoltarea structurii parcului și a științei; (conform art. 47, paragraful 7)

În funcție de numărul, structura spațială și sfera teritorială, obiectele de valoare culturală imobilă sunt un ansamblu - structură teritorială izolată a siturilor din patrimoniul cultural imobil, ale căror elemente sunt situate în legături logice, spațiale și estetice definite între ele și cu apartenența mediului înconjurător. (conform art. 48, paragraful 2,a)

Conform valorilor culturale și științifice și a semnificației sociale, Parcul se încadrează în categoria valoroasă a „semnificației naționale” - obiecte de valoare cu valori exclusive pentru cultura și istoria țării.

Cetatea Giurgiu

Conform legislației naționale, în ceea ce privește Cetatea Giurgiu, în Strategia de Dezvoltare Teritorială a României (SDTR), printre obiectivele generale se numără și "protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de identitate teritorială" (OG. 4).

Protejarea patrimoniului natural și construit și valorificarea elementelor de unică identitate reprezintă condiții esențiale pentru realizarea unei dezvoltări durabile a teritoriului național.

Prin OS 4.2. Protejarea și reabilitarea patrimoniului construit în scopul conservării identității naționale și creșterii atractivității spațiilor culturale cu potențial turistic deosebit, este specificat faptul că România deține un patrimoniu cultural unic, caracterizat printr-o diversitate de forme și obiective de manifestare, de la cetăți la biserici, de la conace la muzee, în aer liber, distribuția monumentelor cu valoare arhitecturală și istorică fiind relativ echilibrată la nivelul teritoriului național.

În pofida existenței acestei diversități a patrimoniului cultural, o bună parte din acesta se află în declin și într-un grad avansat de deteriorare, fiind nevoie de derularea unor proiecte concrete de restaurare arhitecturală în scopul conservării valorilor și valorificării potențialului dat de patrimoniu, ca punct de atracție și revitalizare a zonelor, dar și includerea acestora în rețelele turistice.

Starea actuală a cetății Giurgiu se află într-o stare de degradare continuă, din cauza abandonului îndelungat (de la 1829

– până în anul 1955 – an în care s-a decis pentru prima dată protejarea și conservarea sitului, printr-un scurt episod de cercetare).

Starea actuală a cetății Giurgiu se află într-o stare de degradare continuă, din cauza abandonului îndelungat (de la 1829 – până în anul 1955 – an în care s-a decis pentru prima dată protejarea și conservarea sitului, printr-un scurt episod de cercetare).

În anul 1975 a început cercetarea sistematică de durată, iar în urma săpăturilor arheologice, au ieșit la lumină tot mai multe elemente ale fortificației. Tot în acest ans-a desfășurat și lucrări de conservare primară, constând în acoperirea zidurilor dezgropate cu o șapă de ciment – neadecvată din punct de vedere al materialului, acesta fiind nociv pentru structurile istorice.

Alte intervenții care au avut loc asupra cetății au fost înălțarea fragmentelor de ziduri descoperite în săpătură¹ cu până la 3 metri, dar și de această dată, lucrările nu au fost corespunzătoare, prin faptul că s-a ales nepotrivit liantul (ciment), care a condus la rezultate care nu pot fi apreciate pozitiv, iar care, în prezent au dus la agravarea deteriorării materiei autentice a monumentului, alterându-l înțelegerea.

La toate acestea se adaugă și completările vizibile cu piese prefabricate din beton armat (părți de stâlp de spalier pentru vie, borduri sau zidării neîngrijite și neadecvate ca apareiaj), care scot în evidență precaritatea soluțiilor și a execuției de reabilitare a cetății.

Toate lucrările realizate fără un proiect care să cuprindă cercetări în privința materialelor și a alcătuirilor constructive, neconservarea acestora, incompatibilitatea noilor materiale propuse, dar și nestabilirea unei atitudini coerente, conduc la accentuarea stării de degradare a sitului.

În prezent, există zone care nu sunt vizibile deasupra solului, singurele care se observă sunt zidăriile adăugate în perioada anilor 1970-1990,

¹ Dan Căpățână, Cercetări arheologice ..., p. 168. La sfârșitul anilor '70 responsabil cu conservarea monumentului pare să fi fost desemnat Virgil Vrabie, membru al colectivului de cercetare, pe atunci director al muzeului din Giurgiu. Dan Căpățână, Virgil Vrabie, Cristina Harhoiu, Raport preliminar de cercetare arheologică la Slobozia, în „Materiale și cercetări arheologice. A XIII-a sesiune anuală de rapoarte”, Oradea, Muzeul Țării Crișurilor, 1979, p. 373. Ulterior nu sunt menționate persoane însărcinate cu această activitate, răspunderea revenindu-i probabil conducătorului șantierului arheologic.

acestea împiedicând interpretarea monumentului.

După un lung abandon al lucrărilor, cetatea se găsește într-o stare de conservare lamentabilă. Deteriorări ale materialelor și alcătuirilor constructive sunt omniprezente, astfel segmentele întinse din zidăriile originale fiind în pericol de a fi pierdute; toate aceste lucruri făcând necesară adoptarea unor intervenții de urgență bine pregătite asupra monumentului istoric.

• **Zonele de protecție ale monumentelor istorice**

Conform art. 8 alin. (1) din Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, pentru fiecare monument istoric se instituie zona sa de protecție prin care se asigură conservarea integrată a monumentului istoric și a cadrului său construit sau natural.

Prin zona de protecție, se înțelege un teren format din parcele cadastrale, situate în jurul monumentului istoric, cu scopul de a ajuta la nealterarea acestuia.

În această zonă se desfășoară servituțiile de utilitate publică, dar și reglementările de construire atât pentru a se păstra cadrul natural al monumentului prin înlăturarea sau diminuarea oricăror factori poluanți de orice natură, cât și pentru păstrarea cadrului arhitectural-urbanistic al monumentului, prin aprobarea și supravegherea construirii, dar și păstrarea potențialului arheologic

2.1.1. Indicarea posibilelor operațiuni periclitante sau a amenințărilor la adresa monumentelor istorice (factorii de risc care acționează independent sau conjugat)

2.1.1.1. Executarea de lucrări de reabilitare / reconversie necorespunzătoare

Dată fiind starea proastă de conservare a celor elementelor de patrimoniu, în special cea a cetății Giurgiu, la care se adaugă lipsa unui regulament de urbanism bine pus la punct, menit să asigure protejarea tuturor componentelor de valoare ale țesutului istoric, există pericolul realizării unor intervenții care să le reducă sau să le anuleze valoarea.

2.2. Identificarea și confirmarea elementelor importante pentru managementul monumentelor istorice și ale zonei protejate

Planul de Management stabilește mecanisme pentru protejarea, conservare și potențarea valorii culturale a două vestigii istorice, de importanță națională: Panteonul Eroilor Renașterii Naționale și Cetatea Giurgiu, din Euroregiunea Ruse-Giurgiu.

2.2.1. Obiectiv general

Obiectivul general este reprezentat de punerea în valoare a două monumente istorice, de importanță națională: ruinele cetății Giurgiu și monumentul Panteonul Eroilor Renașterii Naționale, prin introducerea acestora într-un circuit turistic, care să ajute la dezvoltarea economiei acestora.

Conform Strategiei de dezvoltare socio-economică a județului Giurgiu 2014-2020, elaborată de S.C. Agora Est Consulting S.R.L., obiectivul general constă în **(OG1) "încurajarea dezvoltării economiei turistice la nivel județean prin protecția patrimoniului și dezvoltarea de infrastructuri care să faciliteze dezvoltarea serviciilor"**, iar ca obiective specifice se numără *(OS1) "Modernizarea infrastructurii culturale și utilizarea acestora pentru ridicarea nivelului cultural în mediile urban și rural; promovarea industriilor creative", (OS4) "Dezvoltarea obiectivelor patrimoniale în obiective turistice, prin formarea de parteneriate, găsirea de soluții integrate pentru comunitate și nu în ultimul rând obținerea unor finanțări"*.

Printre acțiunile indicative prin care se dorește realizarea obiectivelor se găsesc acțiunile de restaurare, protecție și valorificare a siturilor, monumentelor și ansamblurilor culturale, istorice și de artă, inclusiv infrastructura de acces la acestea.

2.2.2. Obiective specifice

Planul de Management are drept scop asigurarea unui cadru organizațional pentru conservarea resurselor de patrimoniu cultural și ale monumentelor istorice ale Panteonului Eroilor Renașterii Naționale și a cetății Giurgiu.

I. Cunoașterea și promovarea proprietățile mobile și imobile, cercetarea valorii și importanței monumentelor istorice, evaluarea conservării și a siguranței acestora

Cunoașterea importanței monumentelor istorice pentru patrimoniul euroregiunii Ruse-Giurgiu, este vitală pentru conservarea și promovarea acestor elemente. Astfel, monumentele istorice sunt vestigiile culturale care dețin o mare încărcătură istorică, care marchează evenimente petrecute cu sute/mii de ani în urmă, iar nevoia ca acestea să fie conservate și protejate este indispensabilă pentru păstrarea identității culturale a teritoriului respectiv.

Conform art. 537 din Codul Civil, bunurile imobile prin natura lor sunt terenurile, izvoarele, cursurile de apă, plantațiile prinse în rădăcini, construcțiile și orice alte lucrări fixate în pământ cu caracter permanent, platformele și alte instalații de exploatare a resurselor submarine situate pe platoul continental, precum și tot ceea ce, în mod natural sau artificial, este încorporat în acestea cu caracter permanent.

Recomandarea pentru protejarea patrimoniului cultural mobil (adoptată la 28 noiembrie 1978), definește patrimoniul cultural mobil, inclusiv istoric, reprezentând mărturiile ale activității umane, arheologice, istorice, artistice, științifice și tehnice.

Acestea sunt reprezentate de rezultatele în urma cercetărilor arheologice (unelte, ceramic, inscripții, monede, bijuterii, arme ori resturi funerare), părți care au rezultat din dezmembrarea monumentelor istorice, material antropologic, etnologic, obiecte artistice, manuscrise, documente arhivistice etc¹

Evaluarea stării monumentelor istorice este necesară pentru stabilirea priorităților de demarare a viitoarelor lucrări, care au scopul reabilitării vestigiului cultural, cu condiția de a se păstra identitatea culturală a acestuia.

Strategii:

- colectarea informațiilor și datelor în vederea înțelegerii și diseminării valorii universale a Panteonului Eroilor Renașterii Naționale și a cetății Giurgiu în relație direct cu euroregiunea Ruse-Giurgiu;

¹http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13137&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

II. Conservarea monumentelor istorice și imobilelor culturale aflate în pericol sau în stare avansată de degradare, restaurarea și conservarea lucrărilor, securitatea și supravegherea acestora

Pentru protejarea și conservarea patrimoniului, este necesară cunoașterea aprofundată a valorii sale universale (prin inventariere) precum și a potențialului său deosebit, ca factor important în asigurarea dezvoltării durabile a regiunii.

Strategii:

-conservarea și protejarea patrimoniului cultural pentru generațiile prezente și viitoare;

-conservarea integrată vizează în primul rând prevenirea efectelor ireversibile provocate de factorii de degradare identificați anterior și menținerea și păstrarea integrității și autenticității monumentului;

-conservarea peisajului cultural și natural, în limitele păstrării valorii sale universale;

-analiza tuturor riscurilor ce țin de dezvoltarea urbanistică, influența mediului, dezastre naturale, presiunea turismului, etc., în concordanță cu strategiile de dezvoltare județene și regionale;

-realizarea unui plan de conservare, protejare și punere în valoare a vestigiilor culturale;

-stabilirea priorităților și definirea etapelor de protejare și conservare, restaurare;

-asigurarea resurselor financiare pentru restaurare din fonduri naționale și din atragere de fonduri private și europene;

-reabilitarea și restaurarea patrimoniului arhitectural;

-monitorizare reactivă – cauze ce afectează stadiul de conservare a Monumentului Istoric.

III. Protecția patrimoniului cultural în concordanță cu legislația în vigoare, beneficiind de susținerea părților implicate în această activitate: autorități publice, instituții specializate, societăți civile, dezvoltarea patrimoniului cultural

Legislația în România

Valorificarea patrimoniului cultural și natural în Euroregiunea Ruse-Ciurgiu, în context local, este reglementat de următoarea legislație:

•**Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice** stabilește definiția monumentelor istorice, evidențiind clasarea acestora. Baza acestei legi constă în intervențiile asupra monumentelor.

•**Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil** reglementează activitățile specifice de protejare a monumentelor istorice.

Prezenta lege reglementează următoarele subiecte: cercetarea, inventarierea și clasarea patrimoniului cultural național mobil; păstrarea, depozitarea și asigurarea securității bunurilor culturale mobile; conservarea și restaurarea bunurilor culturale mobile clasate; circulația bunurilor mobile clasate; regimul juridic al bunurilor arheologice mobile descoperite; finanțarea activităților specific de protejare a patrimoniului cultural mobil; organisme și instituții specializate; restituirea bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru al U.E.; recuperarea bunurilor culturale mobile care au părăsit ilegal teritoriul României.

Legislația în Bulgaria

La nivelul Bulgariei, protecția și valorificarea monumentelor istorice este reprezentată de Actul patrimoniului cultural. Prin acesta, se reglementează conservarea și protejarea moștenirii culturale a Republicii Bulgaria, statul garantând protejarea moștenirii culturale, independent de locație.

Moștenirea culturală reprezintă bunurile materiale și imateriale, mobile și imobile, cu valori culturale și istorice, care păstrează identitatea națională și dețin o importanță științifică.

Actul patrimoniului cultural reglementează următoarele capitole: sistemul național de conservare a moștenirii culturale; moștenirea culturală imaterială; moștenirea culturală materială; conservarea moștenirii culturale inamovibile; garantarea statusului moștenirii culturale inamovibile; drepturile și obligațiile proprietarilor și utilizatorilor moștenirii culturale inamovibile; protejarea

dezvoltării teritoriale; concesiunea valorilor culturale inamovibile; conservarea moștenirii culturale mobile; identificarea și înregistrarea moștenirii culturale; drepturile și obligațiile proprietarilor și utilizatorilor moștenirii culturale mobile; comercializarea valorilor culturale mobile; exportul și exportul temporar al valorilor culturale mobile; returnarea valorilor culturale ridicate ilegal care au rang de bogăție națională; moștenirea culturală arheologică; conservarea și restaurarea valorilor culturale; reproducerea și diseminarea valorilor culturale; prezentarea și documentarea valorilor culturale; controlul valorilor culturale; măsuri administrative.

IV. Punerea accentului pe rolul monumentelor istorice ca un factor al coeziunii sociale pentru dezvoltare sustenabilă, educațională și turistică, la un nivel național și internațional

Rolul monumentelor istorice reprezintă una dintre cele mai vii mărturii ale trecutului istoric al unui teritoriu.

Aceste mărturii istorice (ruine ale cetăților istorice) au avut de suferit de-a lungul timpului, din cauza distrugerii cu bună știință, de lăcomia sau de ignoranța generațiilor ce s-au perindat de-a lungul secolelor. În prezent, se dorește conservarea patrimoniului, prin restaurarea monumentelor istorice de importanță națională, fapt care va atrage doar beneficii.

Printre acestea, sunt cele de ordin economic, prin introducerea monumentelor istorice într-un circuit turistic, care să atragă un număr cât mai mare de turiști, atât la nivel național, cât și internațional, dar și prin educarea populației despre importanța conservării acestor vestigii, care, pe termen lung vor atrage numai beneficii.

Strategii:

- îmbunătățirea percepției publicului larg și sensibilizarea acestuia la aspectele importante ale monumentelor istorice;
- încurajarea turismului cultural, prin informarea populației asupra evenimentelor istorice care s-au petrecut pe aceste situri;
- valorificarea socio-economică - obiectiv creșterea economică a euroregiunii; identificarea canalelor de promovare și valorificarea patrimoniului cultural și natural;

2.2.3. Factori care influențează managementul

2.2.3.1. Patrimoniul ca motor al regenerării

Nu orice operațiune de regenerare va fi provocată de resursa de patrimoniu.

Există totuși un mare potențial pentru astfel de operațiuni, dezvoltate pornind de la patrimoniul cultural. Reutilizarea construcțiilor istorice în operațiunile de regenerare, dar după derularea unui amplu program de restaurare, poate conduce la economisirea resurselor financiare și materiale și la diminuarea impactului operațiunilor asupra mediului.

Prin reutilizarea fondului construit existent se pot acoperi o parte dintre necesitățile funcționale ale așezării. În plus, elementele de patrimoniu cultural conferă profunzime și semnificație istorică vecinătăților în care se găsesc și identitate întregii zone.

Regiunea Ruse-Giurgiu, unde sunt amplasate cele două monumente, este o regiune cu un potențial uman și economic important.

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale și Cetatea Giurgiu au o semnificație cultural-istorică unică, iar prin prezentul plan se dorește revigorarea prin conservarea și reabilitarea monumentelor.

Astfel, este necesară realizarea unei analize corecte asupra situației existente, care să se bazeze pe valorile naturale și culturale ale siturilor, incluzând aspectele materiale și imateriale ale acestora, cât și regiunea în care acestea sunt amplasate.

2.2.3.2. Analiza SWOT

Puncte tari (S)	Puncte slabe (W)
<p>- poziția geografică a Euroregiunii, situându-se în zona balcanică, la intersecția a două coridoare pan-europene (coridorul pan-european VII și coridorul pan-european IX);</p> <p>-prezența singurului pod rutier și feroviar peste Dunăre, care leagă România de Bulgaria – Podul Prieteniei;</p> <p>-numeroase obiective de patrimoniu construit, dar și numeroase instituții culturale (muzee, case memoriale, teatre, operă, filarmonică, biblioteci publice);</p> <p>-sunt organizate anual numeroase evenimente culturale de amploare, care ar putea atrage un număr mare de turiști;</p> <p>-climat local prietenos, cu numeroase alternative de a petrece timpul liber, mai ales în aer liber;</p> <p>-existența a două porturi mari (16 bazine portuare), având o infrastructură complexă și inter-modală pentru manipularea mărfurilor de diferite tipuri;</p> <p>-la Giurgiu funcționează unul dintre primele Centre de Afaceri Transfrontaliere din România – Centrul Danubius;</p> <p>- la care se adaugă o Cameră de Comerț și Industrie Româno-Bulgară;</p> <p>- implicarea activă a autorităților locale în atragerea și menținerea investitorilor, punând la dispoziție concesionarea terenurilor, dezvoltarea serviciilor de afaceri, promovarea regiunii etc.;</p>	<p>-populație îmbătrânită, cu spor natural și migrator negativ;</p> <p>-populație needucată în vederea înțelegerii importanței și valorilor monumentelor istorice;</p> <p>-forță de muncă îmbătrânită și rată a șomajului ridicată;</p> <p>-neutilizarea la maxim a potențialului agricol pe care regiunea îl oferă, având o productivitate agricolă scăzută, prin practicarea agriculturii de subzistență;</p> <p>-numărul redus al turiștilor, majoritatea dintre aceștia doar tranzitând zona;</p> <p>-infrastructura de cazare este deficitară cantitativ și calitativ;</p> <p>-traficul rutier intens din zona punctului de trecere a frontierei este principala sursă de poluare;</p> <p>-starea proastă a drumurilor, precum și a echipamentelor și marcajelor rutiere;</p>
Oportunități (O)	Amenințări (T)
<p>-dispunerea de fonduri europene pentru proiecte majore de investiții în diverse domenii, printre care și protecția patrimoniului cultural;</p> <p>-resurse naturale unice, care pot atrage un număr însemnat de turiști – rezervații naturale, cât și parcuri naturale (situri de importanță comunitară, arii de protecție special avifaunistică;</p> <p>- incluse în rețeaua Natura 2000 – care cuprind păduri, canioane, zone umede întinse, unde se pot găsi specii rare, pe cale de dispariție);</p>	<p>-migrația forței de muncă calificate va duce la crearea unui deficit al forței de muncă pe anumite domenii;</p> <p>-instabilitatea economică și politică din România și Bulgaria poate afecta negativ mediul de afaceri și investițional local;</p>

2.2.3.3. Managementul mediului

Până în anul 1989, activitatea industrială (în special combinatul chimic de la Giurgiu), a reprezentat o sursă majoră de poluare a Euroregiunii.

În prezent principalele surse de poluare sunt traficul auto foarte intens prin punctul de trecere a frontierei, la care se adaugă gestiunea necorespunzătoare a deșeurilor, activitățile unor agenți economici și emisiile cu efect de seră ale centralelor termo-electrice din cele două orașe, care funcționează pe bază de combustibili fosili.

Poluarea aerului este cauzată în mare parte de particulele fine de praf, cu o concentrație mai mare decât limita normală (acestea fiind provocate de sectorul casnic – încălzirea centralizată, gazeificarea casnică, industrială etc.-, urmat de sectorul transport).

În ultima perioadă s-au realizat investiții substanțiale în reducerea nivelului poluării din Euroregiune și anume:

- înființarea sistemului de distribuție a gazelor natural în Municipiul Giurgiu, care a redus consumul de combustibili fosili pentru încălzirea locuințelor;
- instalarea de filter la cele trei centrale termoelectrice;
- investițiile companiilor private pentru adaptarea la standardele de mediu din Uniunea Europeană;
- închiderea depozitelor de deșeuri neconforme;
- modernizarea parcului de autovehicule pentru transport în comun;
- înnoirea parcului de autoturisme personale, prin acordarea de subvenții guvernamentale pentru casarea autovehiculelor vechi și ieșite din uz;
- subvenționarea achiziționării de instalații de producție de producer a energiei termice din resurse regenerabile;
- declararea unor zone protejate;

2.2.3.4. Lipsa întreținerii și degradarea elementelor de patrimoniu

În ansamblu, situația elementelor de patrimoniu se află în criză, mai ales în România. Starea fizică a acestora se înrăutățește progresiv,

iar pierderile care survin în urma acestor dezinteres sunt irecuperabile. Toate aspectele discordante care apar, ar trebui determinate să conducă la obținerea unui larg consens în favoarea conservării și protejării patrimoniului.

Panteonul Eroilor Renașterii Naționale

Monumentul are multe probleme structurale – izolare și ventilație slabe, care cauzează suspendarea „flacării veșnice” din cauza gazelor de eșapament care nu sunt evacuate.

Datorită timpului scurt pentru lucrările de construcție, a termenelor scurte de finalizare și a condițiilor meteorologice nefavorabile, placarea marmurii s-a crăpat în primăvara anului 1978. De-a lungul anilor, plăcile s-au decojit, unele dintre ele fiind furate. Instalațiile de gaz, încălzire și sunet au fost dezafectate treptat. În 1991, Panteonul a fost închis vizitatorilor, deoarece muzeul nu a putut să-l întrețină.

În anul 1996 monumentul a fost redeschis vizitatorilor, prin restaurearea literelor din bronz, instalației electrice și a iluminatului.

În anul 2010, intrarea clăririi a fost reconstruită. O mare parte a stilobatului a fost înlăturat, s-a făcut impermeabilizarea parțială și amenajarea terenului.

În spațiile de pe coridorul a fost înființată capela Panteonului - „Sf. Paisii Hilendarski”, iar pe cupola sa a fost așezată o cruce.

Alte defecțiuni care au găsite sunt: întreaga fațadă din marmură albă cu grosimea de 2 cm pe mortarul de ciment se află într-o stare extremă. Aproximativ 90% din dale sunt crăpate sau separate de fațade.

Aceeași estimare poate fi dată și pentru terasa circulară din jurul Panteonului, secțiunile înclinate reprezentând găuri deasupra spațiului principal din nivelul principal al Panteonului.

Brâul cupolei Pantheonului este practic compromis, iar în secțiuni mari este vizibilă tabla de cupru - baza aurii.

În ceea ce privește iluminatul pe timpul nopții, clădirea nu este corespunzător iluminată. Spațiile de birouri din interiorul Panteonului

au nevoie și de intervenție - curățarea plăcilor de pereți, îmbunătățiri interioare, înlocuirea iluminatului, înlocuirea părților de canalizare și a conductelor de apă etc.

Cetatea Giurgiu

Abandonarea construcțiilor este deja o tendință veche, manifestându-se indiferent de regimul de proprietate.

Astfel, în momentul de față, cetatea Giurgiu se află într-o continuă stare de degradare, aceasta fiind atât de puternică, încât pe timpul iernii ruinele cetății nici nu se mai observă.

Starea de degradare lamentabilă se observă prin prezența deteriorărilor materialelor și alcătuirilor constructive, dar și prin segmente întinse din zidăriile originare, care sunt în pericol de a fi pierdute.

Printre cauzele care au dus la degradarea cetății Giurgiu, se numără:

- lipsa unui gard împrejmuitor, care să limiteze accesul neautorizat;
- depozitarea ilegală a deșeurilor în zonă;
- infiltrarea apei din Canalul Plantelor; aceasta "invadează" terenul la fiecare inundație sau creștere semnificativă a apei, transformând situl într-un lac, fapt care a favorizat erodarea în timp a ruinelor;
- lipsa totală a interesului reprezentanților administrației publice locale în identificarea de resurse financiare pentru restaurarea/conservarea cetății și amenajarea zonei în vederea valorificării turistice;

Alte elemente care influențează într-un mod negativ imaginea vizuală a cetății Giurgiu sunt:

- spațiile verzi neamenajate și de terenurile libere care reprezintă o sursă de disconfort și poluare din cauza întreținerii necorespunzătoare a acestora;
- lipsa valorificării elementelor-reper la nivel de ansamblu;
- lipsa vegetației de aliniament pe străzile secundare (str. Parcului, aleea Plantelor, str. George Coșbuc);
- caracterul îmbătrânit și debilitat al vegetației;

- lipsa echipamentelor spațiului public care să pună în valoare cetatea (mobiliu urban, pavaje, iluminat public).

Printre disfuncțiile zonei care influențează direct cetatea medievală a Giurgiului, se pot număra și cele legate de asanarea canalului care ocolea pe la nord cetatea, dar și realizarea digului de protecție dinspre sud, care practice a secționat fortificația, înglobând o bună parte a acesteia.

Realizarea amenajărilor hidrotehnice a condus la alterarea cadrului natural, care a defenit cetatea secole la rând, insula Sfântul Gheorghe devenind parte componentă a teritoriului urban.

O altă disfuncție a fost generată de sistemul de termoficare montat de-a lungul str. Digului și a Aleii Plantelor. Cele două conducte paralele montate pe stâlpi din beton armat, secționează zăna tradițională de loisir, întrerupând continuitatea perspectivelor dinspre oraș spre Canalul Cama/ Plantelor/ Sfântul Gheorghe.

Conductele magistrale definesc o barieră vizuală puternică, eliminând astfel posibilitatea unei continuități organice stabilite între zona Parcului Alei și peisajul de luncă dezvoltat spre Canalul Plantelor și Dunăre. Ruptura este accentuată de prezența gardului de beton care flanchează proprietatea fostei unități militare.

Construirea recentă a unor hale industriale (Voestalpine) sau a unor silozuri (aleea Plantelor, lângă Piața de Pește) reprezintă alte disfuncții notabile, prin generarea perspectivelor de fundal incomparabile cu ruina istorică. Prezența unor imagini care au în prim-plan cetatea medievală proiectată pe un fundal compus din hale industriale, rețele de termoficare sau electrice, nu este în avantajul monumentului istoric, această stare de fapt fiind o prezență impusă de considerente care nu iau în discuție calitatea peisajului sau prezența ansamblului arheologic.

Abandonarea unor construcții și terenuri (Bd. 1907, str. Mircea cel Bătrân și strada Digului, dar și extremitatea estică a perimetrului studiat) marchează o altă disfuncție. Alături de aceste clădiri abandonate, vegetația neîntreținută, terenurile abandonate, dar și construcțiile delabrate, constituie perspective care nu își găsesc locul într-o zonă cu un potențial maxim de dezvoltare, în special în

cee ace privește extinderea funcțiilor de loisir.

Toate aceste lucruri, dar și focul pus din când în când pentru arderea deșeurilor constituie principalele elemente negative care au dus la degradarea patrimoniului, transformând cetatea Giurgiu din emblema orașului într-o ruină.

Starea cetății face necesară adoptarea unor intervenții de urgență bine pregătite și apoi realizarea unui proiect detaliat de restaurare și punere în valoare.

3. Strategia de promovare turistică din Euroregiunea Ruse-Giurgiu

3.1. Viziunea

Euroregiunea Ruse-Giurgiu va deveni, până în anul 2030, cea mai atractivă destinație turistică de la granița româno-bulgară, fiind un pol turistic reprezentativ, cu spații publice de calitate și puncte de interes culturale valorificate, conectat la rețeaua de metropole dunărene și din zona de sud-est a Europei.

Zona Ruse-Giurgiu va deveni principala destinație de vacanță a turiștilor din București și din nord-estul Bulgariei, unde vor desfășura activități recreative și sportive în natură (agroturism, pescuit, turism ecologic, sporturi pe apă). Numărul ridicat al turiștilor, va face ca Euroregiunea să devină un adevărat competitor la nivel regional.

Sectorul turistic se va dezvolta datorită și punctului nodal al rețelei europene de transport rutier ferovial și naval, la intersecția principalelor fluxuri de mărfuri și persoane dintre Asia Mică, care leagă metropolele din zona balcanică, zona centrală și de nord-est a Europei, toate acestea fiind susținute de infrastructura modernă și accesibilă.

La scară detaliată a Euroregiunii, în anul 2030 principalele elemente ale patrimoniului, și anume Panteonul Eroilor Renașterii Naționale din Ruse și Cetatea Giurgiu din municipiul Giurgiu, vor fi reabilitate și conservate, păstrându-și identitatea istorică, care va fi principala atracție pentru persoanele doritoare de a practica turismul cultural.

Atât Panteonul Eroilor Renașterii Naționale din Ruse, cât și cetatea Giurgiu din

municipiul cu același nume, reprezintă patrimoniul cultural al orașelor în care se află, fiind de o deosebită importanță pentru istoria poporului bulgar și român.

În urma implementării planului de management, Panteonul Eroilor Renașterii Naționale din Ruse și Cetatea Giurgiu, valorile universale ale acestora vor fi conservate și protejate, devenind astfel cunoscute și pentru generațiile viitoare.

Dezvoltarea durabilă a siturilor se va face menținând un echilibru între păstrarea identității și promovarea aspectelor specifice, exploatându-se valorile istorice, culturale și economice ale acestora.

În viitor, cele 2 monumente istorice se vor dezvolta în strânsă legătură cu orașele cărora le aparțin, dar și cu celelalte unități administrative teritoriale care se află în proximitatea acestora, fiind nevoie de o politică integrată, interdependentă de dezvoltarea zonei, dar care să păstreze și să dezvolte destinația inițială a acestora și anume – monumente istorice.

Pe lângă aceste 2 elemente ale patrimoniului cultural, sectorul turistic este dezvoltat și datorită celorlalte elemente care dețin potențial turistic, natural sau antropoc, prin crearea unui circuit turistic.

Euroregiunea Ruse-Giurgiu are o poziție geografică strategică, aflându-se la intersecția a două din cele zece coridoare pan-europene (coridorul pan-european VII și coridorul pan-european IX), fapt care constituie un real avantaj pentru aceasta.

Dacă în prezent, în ceea ce privește turismul, zona este doar tranzitată de turiști, în viitor, prin dezvoltarea și conservarea patrimoniului cultural, dar și cunoașterea importanței istorice a celor două monumente, turiștii vor include Euroregiunea Ruse-Giurgiu ca destinație de călătorie, nu doar de tranzit spre o altă destinație.

3.2. Viziunea de dezvoltare a municipalităților

3.2.1. Promovarea monumentelor care fac subiectul prezentului plan de management

În cadrul Programului Municipal de Dezvoltare Turistică, au fost dezvoltate opt rute, care include oportunități pentru cultura, religia,

mediul rural și eco-turismul, pe teritoriul municipalității Ruse, cât și în regiunea Ruse.

Turiștii au posibilitatea să solicite un ghid turistic, dar și facilitarea transportului acestora către locurile care se află în împrejurimea municipiului Ruse.

Aceste servicii sunt oferite de Muzeul Regional de Istorie Ruse. Una dintre aceste rute este **ruta numărul 5** – " Libertatea Eroilor", care include vizitarea acesteia, dar și informații importante ale sitului de importanță națională – Panteonul Eroilor Renașterii Naționale, mormântul lui Zahari Stoyanov, monumentul lui Ștefan Karadzha, monumentul lui Baba Tonka, casa muzeu "Zahari Stoyanov", dar și monumentul Libertății.

Cele două municipalități, Ruse și Giurgiu, vor căuta oportunități pentru sprijinirea inițiativelor locale și regionale din domeniul turismului.

Siturile modernizate și renovate, Panteonul din Ruse și Cetatea Giurgiu vor deveni locuri de importanță locală și națională, prin diferitele evenimente și celebrări care se vor organiza aici.

Activitățile proiectului vor contribui la împreunarea comunităților și economiilor dintre Ruse-Giurgiu, participând astfel la dezvoltarea durabilă a Euroregiunii.

- Crearea unui circuit turistic prin includerea mai multor elemente de importanță locală și națională

Crearea unui traseu turistic integrat își propune să includă într-un sistem siturile patrimoniului istoric bulgar-român comun în regiunea transfrontalieră dintre cele două municipalități partenere - Ruse (Bulgaria) și Giurgiu (România), ca o condiție prealabilă pentru dezvoltarea dinamică și competitivă a turismului cultural.

Traseul comun este privit ca un instrument de prezentare a trecutului istoric al comunităților care locuiesc în Euroregiunea Ruse - Giurgiu într-un mod sistematic, organizat și atractiv pentru turiști.

Cele două puncte de interes emblematice care formează „coloana vertebrală” a rutei transfrontaliere sunt Panteonul Eroilor Renașterii Naționale din Ruse și Cetatea din Giurgiu.

Ambele sunt situri cu însemnătate istorică, care necesită reabilitare și modernizare, astfel încât interesul turistic pentru acestea să crească, asigurând valorificarea durabilă a valorii lor culturale.

Scopul proiectului „Reconstrucția și cunoașterea culturii siturilor emblematice cu un potențial ridicat pentru turism în Euroregiunea Ruse-Giurgiu” este de a îmbunătăți atractivitatea turistică a regiunii transfrontaliere Ruse-Giurgiu, prin furnizarea de premise pentru utilizarea durabilă a patrimoniului cultural și istoric contribuind astfel la bunăstarea economică a comunităților locale, la creșterea economiei locale (în special al IMM-urilor) și la un nivel mai ridicat de ocupare a forței de muncă.

Situate pe cele două părți ale Dunării, orașele Ruse și Giurgiu împărtășesc istorie, cultură și tradiții similare. Apropierea geografică dintre orașe implică o bază comună pe numeroase probleme referitoare la moștenirea tangibilă și intangibilă a lui Ruse și Giurgiu. Mai mult, există dovezi istorice că până în Evul Mediu, așezările de pe ambele părți ale Dunării au format un singur oraș.

Ulterior, însă, bariera de apă devine o graniță a suveranității statului, dar și a înstrăinării culturale. Astăzi, prin aderarea Bulgariei și a României la Uniunea Europeană, Ruse și Giurgiu sunt legate prin angajamentul lor comun de cooperare și stabilirea obiectivelor strategice comune pentru a depăși provocări și probleme similare.

În prezent, regiunea dintre cele două municipalități este cea mai mare aglomerație urbană și un nod important de transport de-a lungul întregii frontiere bulgaro-române.

Regiunea are un Master-Plan pe termen lung pentru dezvoltare care conține proiecte strategice în diverse domenii, fiind o prioritate pentru municipalitățile Ruse și Giurgiu.

Cu toate acestea, legăturile istorice și coeziunea teritorială nu s-au concretizat încă în produse turistice comune care dezvoltă terenul comun dintre orașele separate de o frontieră de stat, dar în același timp unite de apartenența lor la zona Dunării.

În același timp, turismul este esențial pentru portofoliul larg de politici locale planificate

și implementate de autoritățile din Ruse și Giurgiu. Aceasta se reflectă atât în sistemul de documente strategice, cât și în natura proiectelor și inițiativelor implementate la nivel municipal.

Ținând cont de toate cele de mai sus, este clar că extinderea potențialului turismului transfrontalier și crearea de produse și servicii turistice comune va consolida creșterea industriei turistice în ambele orașe, îmbunătățind profilul turistic și creând valori adăugată pentru comunitățile locale și turiști.

Ruta va construi o rețea între mai multe situri de patrimoniu cultural-istoric din regiune, pentru a stabili un produs turistic transfrontalier integrat, atractiv și poziționat competitiv. Monumentele care ar putea fi incluse într-un circuit turistic alături de monumentele care fac subiectul prezentului plan de management sunt:

Situri din Ruse:

- Bisericele rupestre din Ivanovo;
- Orașul medieval Cherven;
- Cetatea romană "Sexaginta Prista";
- Biserica "Sveta Troitsa";
- Mănăstirea "Sfântul Dimităr Basarabovski" din Basarbovo;
- Casa muzeu "Baba Tonka";
- Muzeul vieții urbane (Casa Kaliopa);
- Monumentul Libertății;
- Biserica catolică "Sfântul Pavel al Crucii";
- Muzeul de Ecologie cu Acvariu;

1. Bisericele rupestre din Ivanovo

Bisericele tăiate cu stânci din Ivanovo (bulgară: Ивановски скални църкви, Ivanovski skalni tsarkvi) sunt un grup de biserici monolitice, capele și mănăstiri tăiate dintr-o piatră solidă și complet diferite de alte complexe de mănăstiri din Bulgaria, situate în apropierea satului Ivanovo, la 20 km sud de Ruse, pe malurile stâncoase înalte ale Rusenski Lom, la 32 m deasupra râului.

Complexul este remarcat pentru frescele medievale frumoase și bine conservate.

Bisericele se află în parcul natural Rusenski Lom.

Fig.12. Biserica rupestră din Ivanovo

Sursa: https://lh4.googleusercontent.com/-k29qim3ZZ5c/TYr_dtdt4mI/AAAAAAAAAQTO/YXeqOpiZczM/s1600/IMG_9120.JPG

2. Orașul medieval Cherven

Orașul medieval fortificat Cherven este situat la o distanță de aproximativ 30 km sud de orașul Ruse, în limitele parcului natural Rusenski Lom.

Orașul este moștenitorul unei cetăți bizantine din secolul al VI-lea și a atins cel mai mare progres în secolul al XIV-lea.

Localitatea medievală cuprindea un oraș intern - o cetate așezată pe un platou de stâncă înaltă și un oraș extern, situat pe picior.

Cherven a fost unul dintre cele mai mari centre militare și administrative, economice și clericale ale celui de-al doilea imperiu bulgar (secolele 1235 devenise devenise sediul reședinței episcopului Cherven.

Un număr de mănăstiri de stâncă au fost înființate în localitățile sale. În 1388 a fost cucerită și demolată de turcii otomani.

În perioada inițială a Dominionului Otoman și-a păstrat funcțiile administrative, dar a scăzut treptat. În secolul al XVII-lea a trăit o nouă perioadă de renaștere economică.

Castelul, zidurile fortificate, două pasaje subterane de alimentare cu apă, 13 biserici, clădiri sociale și administrative, multe reședințe și alte descoperiri interesante și semnificative au fost făcute în timpul cercetărilor arheologice din regiune.

Printre ele se numără o serie de comori de monede, bijuterii, monumente, ceramică, articole domestice, unelte pentru meșteri, arme etc.

Vizitarea sitului poate fi efectuată cu un autovehicul sau pe jos.

Drumețiile în jurul ruinelor medievale pot fi combinate cu examinarea reperelor naturale din parcul natural.

Sunt făcute trasee ecologice care duc la majoritatea acestora. Frumoasa peșteră Orlova Chuka este de asemenea situată în apropiere.

Alte două situri interesante sunt, de asemenea, amplasate în imediata apropiere - Biserici de stâncă Ivanovo, incluse în lista UNESCO a moștenirii culturale globale, și Mănăstirea Basarbovski - singura mănăstire de stâncă activă din Bulgaria.

Orașul medieval Cherven a fost declarat rezervație arheologică prin Rezoluția nr. 953 a Consiliului de Miniștri din 1997.

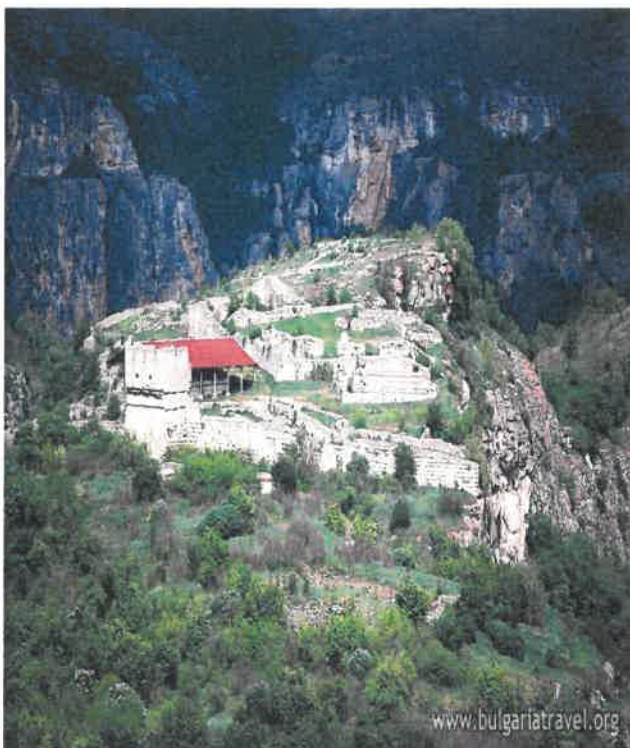

Fig.13. Orașul Medieval Cherven

Sursa: https://bulgariatravel.org/en/object/124/Srednovokoven_grad_Cherven#map=6/42.750/25.380

3. Cetatea Romană Sexaginta Prista

Prista Sexaginta este situată în orașul Ruse, deasupra Dunării. Cetatea a fost situată la sfârșitul secolului al XIX-lea de Felix Cadiz, pe baza distanțelor dintre orașele marcate pe hărți cu rute romane.

În construcția și săpăturile Clubului Militar, au fost rămășițe ale orașului, dar cercetările arheologice au avut loc în perioada 1976-1978 și 2005-2006. Drept urmare, au fost descoperite aproximativ 50% din zidul de nord-vest al orașului și turnul, șase clădiri, Templul lui Apollo și Principia - Sediul unității militare de la Sexaginta Prista.

Conservarea structurilor descoperite în anii 1976-1978 a fost realizată, iar în 2002 a fost deschisă expoziția de descoperire „Prista Sexaginta”. În anii trecuți de atunci, obiectivul a fost socializat și acum este printre muzeele vizitate.

Denumirea tradițională a orașului este tradusă prin „portul celor 60 de nave”. După analizarea tuturor surselor disponibile, s-a stabilit că castelul și-a pus numele legat de evenimentele de la începutul secolului, și anume de războaiele dace ale împăratului Domițian (85-89). Apoi, Dunărea, la gura râului Rusenski Lom, a fost transferată o legiune romană formată din aproximativ 6.000 de oameni.

Fig.14. Cetatea Romană Sexaginta Prista

Sursa: <https://www.mirela.bg/en/estate-in-bulgaria/Roman-Fortress-Sexaginta-Prista-zxi26014.html>

4. Biserica "Sveta Troitsa"

Catedrala Sveta Troitsa este unul dintre cele mai populare situri din Ruse datorită istoriei antice și arhitecturii sale unice. Câmpia turnului cu 5 clopote a catedralei înălțime de 19 metri și a fost construită într-o formă hexagonală din pietre luate de pe zidul ruinat al fortăreței Ruschushkata. Astăzi, catedrala se mândrește cu o expoziție muzeală care cuprinde o colecție de picturi și picturi murale, precum și o serie de articole religioase, inclusiv îmbrăcăminte și o Evanghelie originală din secolul al XVI-lea, în care este consemnată data construcției bisericii.

Fig.15. Biserica "Sveta Troitsa"

Sursa: https://www.tripadvisor.in/Attraction_Review-g608699-d8321620-Reviews-Sveta_Troitsa_Cathedral-Ruse_Ruse_Province.html

5. Mănăstirea "Sfântul Dimităr Basarabovski"

Mănăstirea "Sfântul Dimităr Basarabovski" este o mănăstire peșteră bulgară-ortodoxă din apropierea orașului Ruse din nord-estul Bulgariei.

Poartă același nume ca satul din apropiere Basarbovo și se află la aproximativ 35 de metri deasupra râului Rusenski Lom, la sud de Dunăre.

Deși a fost fondată în timpul celui de-al Doilea Imperiu Bulgar, cea mai veche mențiune scrisă a mănăstirii datează din secolul al XV-lea într-un registru de impozite otomane.

Mănăstirea a devenit celebră în secolul al XVII-lea după moartea Sf. Dimitar Basarbovski, despre care vorbește Sf. Paisiy Hilendârski în cartea „Istoriya Slavyanobolgarskaya”.

Sf. Dimitar Basarbovski a fost păstor și a dus o viață ascetică în stâncile mănăstirii. A murit în 1685.

A fost înmormântat în biserica satului, dar în timpul războiului ruso-turc din 1768-1774, generalul Pyotr Saltykov a acceptat să-și transfere moaștele în Rusia.

Drumul a trecut prin România. În acea perioadă, în această țară a existat o epidemie de ciumă.

Legenda spune că, atunci când moaștele sfântului au intrat în București, oamenii au încetat să moară de ciumă.

Locuitorii orașului i-au cerut generalului să lase trupul sfântului acolo.

Astăzi moaștele sale se află în București, în Biserica Sf. Constantin și Elena. În 1937, părintele Hrisant s-a stabilit la Mănăstirea Basarbovo și a reînviat-o.

Mănăstirea își sărbătorește hramul pe 26 octombrie - Ziua Sf. Dimitar. Este singura mănăstire peșteră activă din istoria modernă a Bulgariei.

Fig.16. Mănăstirea "Sfântul Dimităr Basarabovski"

Sursa: https://www.wikidata.org/wiki/Q1549352#/media/File:Iglesias_rupestres_de_Basarbovo,_Bulgaria,_2016-05-27,_DD_23.jpg

6. Casa Muzeu "Baba Tonka"

Muzeul "Baba Tonka" este cheia înțelegerii expoziției și prezentării Renașterii Bulgarilor.

Baba Tonka Obretenov și familia acestuia, fiind în prin plan în ceea ce privește sarcinile Renașterii – o mișcare independentă a bisericii, educație și luptă revoluționară.

În această versiune inițială a fost deschisă la inițiativa Comitetului Județean al Partidului Comunist Bulgar din Ruse, la 2 iunie 1958, în onoarea Celui De-al Șaptelea Congres al Partidului Comunist Bulgar în casa lui Nikola Obretenov.

Clădirea a fost construită între 1907-1908, iar în anii '30 ai secolului XX, Obretenov a primit mulți oaspeți din oraș și din țară, care a devenit premisa pentru transformarea casei sale într-o casa muzeu.

Muzeul "Baba Tonka" este situat într-o clădire cu două etaje cu parter.

Expoziția începe la etajul doi, unde sunt abordate subiectele: Baba Tonka și familia Obretenov; biblioteca "Zora" ("Zorii"), diviziunile F. Totyu, P. Hitov, Sf. H. Dimităr și Karadzha; răscoala din aprilie 1876.

Fig.17. Casa Muzeu "Baba Tonka"
Sursa: <https://www.tripadvisor.com/>

7. Muzeul Vieții Urbane ("Casa Kaliopa")

Casa Kaliopa a fost construită în anii '60 ai secolului XIX. Expoziția care o găzduiește muzeul este dintr-o perioadă mai târzie în comparație cu stilul casei.

Expoziția se bazează pe modernitatea cotidiană și festivitățile locuitorilor din Ruse de la sfârșitul secolului XIX, începutul secolului XX. Muzeul Vieții Urbane a fost deschis în anul 1987, fiind primul muzeu etnografic din Bulgaria care prezintă cultura urbană (burgheză).

La primul etaj se pot observa expoziții temporare care prezintă diverse colecții din fondurile muzeului, ilustrând legăturile comerciale și culturale cu Europa care s-au dezvoltat în oraș, dar și adaptarea locuitorilor din Ruse la noile modele culturale și cotidiene.

Etajul doi al casei prezintă exemplul unui interior al caselor urbane bogate, cu spații caracteristice – salon de oaspeți, salon de muzică pentru concerte susținute în casă, cameră pentru servitoare și dormitor.

Fig.18. Muzeul Vieții Urbane ("Casa Kaliopa")
Sursa: <https://www.mirela.bg/en/estate-in-bulgaria/House-museum-Urban-Life-of-Ruse-zxi25704.html>

8. Monumentul Libertății

Monumentul Libertății din Ruse a fost construit chiar la începutul secolului al XX-lea de către sculptorul Italian Arnaldo Zocchi. Odată cu trecerea timpului, obiectivul a câștigat din ce în ce mai multă importanță, devenind în timp un simbol al întregului oraș.

Structura monumentului este una piramidală. Statuia întruchipează o femeie care ține o sabie în mâna stângă, iar cu mâna dreaptă arată locul din care au venit eliberatorii. Unul dintre cei doi lei de bronz ține lanțuri de fier în gură.

Fig.19. Monumentul Libertății

Sursa: <http://tina-calatorieintimpispatiu.blogspot.com/2011/09/monumentul-libertatii.html>

9. Biserica Catolică "Sfântul Pavel al Crucii"

Catedrala "Sfântul Pavel al Crucii" este o catedrală romano-catolică din orașul Ruse. Este biserica catedrală din Episcopia Nikopol și este dedicată Sfântului Pavel al Crucii.

Construită în anul 1890 după designul arhitectului Italian Valentino, catedrala este un exemplu perfect pentru arhitectura ce aparține renașterii gotice. Interiorul este decorat cu sculpturi și vitralii.

A fost catedrala Bindecuvântatului Eugene Bossilkov, episcop de Nicopoli, care a fost executat de comuniști în anul 1952.

Fig.20. Biserica Catolică "Sfântul Pavel al Crucii"

Sursa: <https://en.wikipedia.org>

10. Muzeul de Ecologie cu Acvariu

Muzeul a fost deschis în anul 2014 și se află în Piața "Alexander Battenberg", fiind unicul de acest tip din întreaga țară.

Muzeul prezintă o diversitate de specii de viețuitoare de pe teritoriile protejate, aflate de-a lungul fluviului Dunărea, cât și coexistența om-natură.

Muzeul este dispus pe patru etaje, unde se pot vedea bogate colecții de fosile, diorame, reprezentând diverse specii de viețuitoare în mediul real.

Tot aici, se află și cel mai mare acvariu de apă dulce din Bulgaria, cu pești din Dunăre și din râurile care se varsă în aceasta.

O altă atenție deosebită acestei expoziții este dedicată animalelor preistorice, fiind prezentată o machetă a mamutului lănos, în dimensiunile reale.

Este expusă și cel mai bine conservată parte, unică în lume, din alt tip de mamut –

maxilarul inferior al *Mammuthus rumanus*.

Fig.21. Muzeul de Ecologie cu Acvariu

Sursa: <https://www.museumruse.com/images/expositions/aquarium/EKOMUZEY.jpg>

Situri din Giurgiu:

- Turnul cu ceas;
- Podul Bizetz;
- Portul Giurgiu;
- Parcul Alei;
- Muzeul Județean "Teohari Antonescu";
- Ateneul "Nicolae Bălănescu";
- Schitul "Sfântul Ierarh Nicolae";
- Biserica "Adomirea Maicii Domnului";
- Biserica "Buna Vestire" (biserică ortodoxă-greacă);

Pentru creșterea turismului în cadrul municipiului Giurgiu, este necesară crearea unei rute turistice, care să includă mai multe elemente de importanță cultural-istorică din oraș. Alături de cetatea Giurgiu, în realizarea acestui traseu turistic se doresc a fi incluse și următoarele elemente:

1. Turnul cu Ceas - este o atracție ce captează privirea turiștilor care aleg Giurgiu ca destinație turistică sau pur și simplu sunt în trecere; acesta se află localizat în Piața Unirii din centrul orașului.

Poetul Cezar Bolliac spunea despre Turnul Ceasornicului că este "un mare și frumos minaret"; o altă părere este cea a istoricului Nicolae Iorga, acesta precizând: "în mijloc, un turn de observație, ca un minaret uitat,

răsare dintr-o grădină pe care o înconjoară zidurile pieții centrale". Turnul a fost realizat de o garnizoană otomană, după planurile unui inginer european și în stilul militar al epocii.

Păreră susținută adesea, că turnul a fost construit de genovezi, presupuși întemeiatorii ai orașului, este total greșită, spun muzeograful. Tot atât de greșită este și impresia că ar fi fost ridicat de turci ca minaret al unei geamii sau moschei.

Această construcție a servit, din timpul stăpânirii otomane, ca turn de observație și foșor de foc. Turnul, ușor înclinat din construcție, a fost ridicat de turci după anul 1700, când orașul se afla sub administrație otomană, aceștia controlând Dunărea pe ambele maluri, cu scopul de a supraveghea împrejurimile. Acest lucru era posibil prin faptul că Turnul măsoară 22 de metri înălțime, depășind orice altă clădire din jur.

Cea mai veche vedere a turnului datează din 1837, fiind realizată de artistul francez Raffet. În anul 1839 i s-a montat ceasornicul și s-au făcut mici reparații în partea lui superioară construită din lemn, în timp ce partea de sus a fost reconstruită în 1883. Ceasornicul carea costat 300 de galbeni împărătești, a fost montat de Manolache, un ceasornicar din București.

Nu după mult timp, clopotul ceasornicului a fost înlocuit, deoarece sunetul său nu se auzea în tot orașul. Clopotul a fost topit și turnat din nou la București, construindu-se altul mai mare. Turnul rămas moștenire de la turci, din piatră în formă hexagonală, cu înălțimea de 22 m și diametrul de 5 m, a fost reparat de arhitecții renumiți ai acelor vremuri.

În 1883 i s-a ridicat vârful, care se păstrează și în prezent. Camerele din jurul turnului au fost construite între anii 1835-1838; în perioada 1839-1877 și-au avut sediul în ele magistratul și poliția orașului, iar după războiul de independență au rămas cu spații pentru cafenea și bufet, iar vara pentru grădină.

În anul 1836 s-au cumpărat tulumba, două sacale necesare serviciului pompierilor și doi cai murgi. Tulumba se ținea la Turnul Ceasornicului. În anul 1840, s-au angajat și trei sacagii, care erau permanent prezenți la grajd, înființându-se astfel serviciul pompierilor în Giurgiu.

Turnul reprezintă pentru giurgiuveni un monument de o importanță deosebită, având în vedere faptul că acesta se află pe stema orașului.

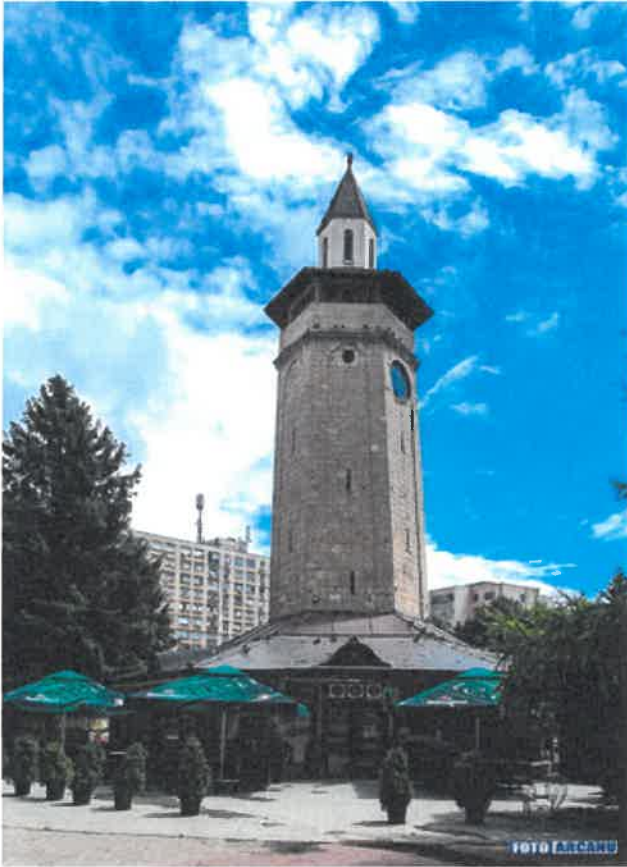

Fig.22. Turnul cu Ceas

Sursa: <https://www.romaniaturistica.ro/turnul-ceasornicului-giurgiu>

2. Podul Bizetz (cod LMI GR-II-m-B-14894) este primul pod rutier și feroviar în curbă din Europa, a fost construit sub îndrumarea inginerilor Anghel Saligny și Ion Ionescu-Bizetz, dat în folosință în 1905.

Unicitatea acestuia este dată de forma curbă în plan, la acel moment soluția reprezentând o noutate tehnică pentru Europa.

În anul 2007, datorită traficului intens și suprasolicitării acestui pod, s-a construit un nou pod, mai înalt, cu 4 benzi de circulație, vechiul pod fiind dezafectat, astăzi rămânând cu acces pietonal și ca monument.

Fig.23. Podul Bizetz

Sursa: http://2.bp.blogspot.com/_I1pSOK9w9sE/ScOghI58B0I/AAAAAAAAABqo/x_kO7Gh1SNU/s1600-h/16479774.jpg

3. Portul Giurgiu este unul dintre principalele porturi pe Dunăre. Acesta deține de asemenea un container terminal.

Fig.24. Portul Giurgiu

Sursa: <https://realitateadegiurgiu.net/s-ar-putea-accessa-si-pentru-portul-giurgiu-fonduri-europene-pentru-dezvoltarea-infrastructurii-portuare/>

4. Parcul Alei (cod LMI GR-II-a-B-14878) are o vechime de peste 180 de ani, construcția fiind realizată din inițiativa Generalului Kiseleff. Parcul Alei a fost amenajat pe parcursul mai multor ani, din 1831, când s-a început sistematizarea orașului.

În anul 1840, aici au fost plantați 200 de tei și totodată, s-a construit un bufet și un pavilion pentru muzică. Tradiția muzicii

În parc se păstrează și astăzi. Este una dintre primele grădini romantice din România. În timp, a fost modificată, păstrându-se doar o parte din structura inițială a aleilor și a vegetației. Statuile din Parcul Alei sunt, totodată, opere de artă și monumente istorice. Cea mai importantă, din punct de vedere artistic, este bustul lui Mihai Eminescu.

Un alt monument important este cel dedicat armatei franceze, ca un omagiu adus comandantului trupelor aliate din Peninsula Balcanică, din timpul primului război mondial, Mareșalul Foch. Monumentul a fost instalat în anul 1920, când numele mareșalului Foch i-a fost atribuit și parcului.

Un impresionant ansamblu statuar îl formează cele 23 de busturi ale unor eroi din războiul de independență de la 1877 (Valter Mărăcineanu, Dimitrie Lemnea, Maior Șonțu, sg. Filip Iliescu etc.), instalat în parcul Alei cu prilejul centenarului acestui eveniment istoric, în 1977. Ele sunt opera unor importanți sculptori, printre care Boris Caragea, Vasile Gorduz, Elena Avramescu, Jana Gertler, Horia Flămând ș.a.m.d.

La sfârșitul secolului XIX, parcul devenise un loc de promenadă căutat de giurgiuveni, aici organizându-se toate evenimentele importante ale urbei. Ilustrațiile de la sfârșitul secolului al XIX-lea arată existența unei grădini îngrijite, cu arbori înalți, cu fântâni arteziene. În timp, parcul a fost extins spre vest, adăugându-i-se o suprafață care aproape a dublat-o pe cea inițială, iar spre est, pe locul fostei primării a fost amenajată o bază sportivă, extinzând astfel funcțiunea de loisir.

Fig.25. Parcul Alei

Sursa: <https://audiotravelguide.ro/parcul-alei-giurgiu/>

5. Muzeul Județean "Teohari Antonescu" (cod LMI GR-II-m-B-14876) este situat pe str. C.D. Cherea, localitatea Giurgiu, județul Giurgiu.

Înființat în 1934, funcționează din 1977 în clădirea fostei Prefecturi Vlașca, ea însăși monument istoric. Intrarea este marcată de un volum mai înalt, evidențiat de o șarpantă cu pante accentuate și decorative abundente.

Fotografiile realizate la începutul secolului al XX-lea arată existența unor elemente decorative care s-au pierdut ca urmare a refacerilor realizate în secolul trecut (perioada interbelică). Au dispărut frontoanele și ornamentele din jurul golurilor, capitelurile care marcau pliaștii de colt, profilurile ancadramentelor și ale cornișei au fost simplificate, aceleași opțiuni fiind adoptate și pentru balcoanele fațadei principale.

Muzeul are 5 secții: istorie memorială, etnografie, istorie, arheologie, restaurare-conservare. Secția de arheologie pune în lumină aproape toate epocile, din Preistorie până în Evul Mediu. Patrimoniul secției de etnografie provine din satele străvechi ale zonei Vlașca, peste care s-a suprapus actualul județ Giurgiu și conține 1700 de piese.

Secția de istorie memorială – aici sunt găzduite depozitele de carte veche și bibliofilă, fonduri documentare memorială, atelierul de restaurare hârtie și legătorie carte, precum și un cabinet informatic. I se adaugă un obiectiv în administrare, casa memorială a scriitorului Petre Ghelmez din comuna Gogoșari, inaugurată în 2004.

Cel mai important fond memorial provine de la savantul istoric literar Nicolae Cartoian. Numeroși scriitori, istorici, oameni de știință născuți în localitățile județului, care au activat o parte a carierei pe meleaguri vâșcene sau ale căror treceri prin Giurgiu au lăsat urme semnificative în viața și opera lor, fac obiectul acumulării de patrimoniu și informații (Ion Barbu, Teohari Antonescu, Nichifor Crainic, Nicolae Dărăscu, Petre Ghelmez, Emil Culian, Dumitru Karnabatt, Victor Karpis, Ion Vinea, Tudor Vianu, Dimitrie Bolintineanu, I.A. Bassarabescu, Emanoil Bucuța).

Un alt fond memorial important provine de la arheologul Dumitru Berciu, fondatorul instituției, căruia îi este dedicată o sală memorială.

Secția Etnografie - are un patrimoniu care provine, în cea mai mare parte din satele străvechii zone Vlașca, peste care s-a suprapus actualul județ Giurgiu. Cele aproximativ 1700 de piese, fiind constituite în cinci colecții.

Secția de istorie are ca tematica prezentarea istoriei locale, prin reliefarea principalelor momente din evoluția cetății Giurgiu și a zonei înconjurătoare, de la epoca medievală până la Marea Unire din 1918.

Sunt prezentate înființarea orașului Giurgiu, perioada luptelor purtate de Mihai Viteazul cu Imperiul Otoman, monumente istorice (mănăstiri, biserici, edificii laice) dar și unele mărturii ale modernității (sec. XVII – XVIII) create până la eliberarea Giurgiului, în urma păcii de la Adrianopole (1829).

Momentele semnificative ale istoriei moderne românești sunt exemplificate prin prezentarea contribuției localnicilor la evenimentele din anul 1848, la războiul de independență din 1877-1878, precum și la primul război mondial (1916-1918).

Totodată sunt subliniate realizările care individualizează Giurgiu la nivel național: prima corabie construită în Principatele Române (Marița, 1834), prima linie de telegraf (1853), prima cale ferată (1869), primul pod în curbă din Europa (Bizetz, 1906). Începutul secolului al XX-lea este ilustrat în expoziție prin etalarea unor piese tehnice și de mobilier, și a unor creații artistice reprezentative (artă decorativă, pictură).

Aportul adus de Giurgiu la epopeea primului război mondial este atestată de calitatea de oraș martir decorat cu „Crucea de război franceză”, datorită distrugerilor suferite în timpul ocupației Puterilor Centrale (noiembrie 1916 – noiembrie 1918), decorație prezentă în expoziție.

Secția valorifică și comunică patrimoniul prin expoziții (temporare și itinerante) și în cadrul manifestărilor științifice. Colecțiile importante sunt cele de carte veche (unicate), numismatică (tezaure), fotografii, arme, artă plastică și decorativă

(pictură românească), ceramică (faianță europeană și extrem orientală din secolul XIX).

Secția de arheologie - începuturile arheologiei giurgiuvene sunt legate de numele profesorului Ion Andrieșescu, cel care, între anii 1929-1930, a întreprins primele cercetări sistematice pe teritoriul României, la Oinacu, în județul Vlașca.

Patrimoniul descoperit în această campanie, împreună cu piese provenite din săpăturile ulterioare efectuate de Dumitru Berciu la Tangâru, Pietrele și Petru Rareș, au constituit patrimoniul inițial al muzeului

Fig.26. Muzeul Județean "Teohari Antonescu"

Sursa: <https://giurgiu-net.ro/>

6. Ateneul "Nicoale Bălănescu" – după modelul unui templu grec și având fațadă simbolul acvilei române, Ateneul "Nicolae Bălănescu" a fost construit în doar câteva luni ale anului 1940, în urma gestului filantropic al avocatului Nicolae Bălănescu, care a decis să își demoleze casa și cu materialele rezultate să ridice un adevărat templu al culturii giurgiuvene.

Așa a început povestea ateneului giurgiuvean, filială a Ateneului Român, care, până în acel moment, își ducea existența începută în 1876 în clădirea gimnaziului, cunoscută sub numele de Zalomit.

După mai multe destinații culturale și după ce fusese naționalizat în vremea comuniștilor, ateneul a fost abandonat la începutul anilor 1990 și lăsat în ruină.

Modernizat și inaugurat în 2009, pe 23 aprilie de ziua orașului Giurgiu, Ateneul a găzduit seri literare, simpozioane științifice, seri de teatru, expoziții, spectacole, concerte simfonice, conferințe – satisfăcând cele mai variate gusturi și înclinații culturale

Fig.27. a. Ateneul "Nicolae Bălănescu"

Sursa: <https://zigzagprinromania.com/blog/ateneul-nicolae-balanescu/>

Fig.27.b. Ateneul "Nicolae Bălănescu"

Sursa: <https://api.showpass.ro/media/locatii/sany03281.jpg>

7. Schitul "Sfântul Ierarh Nicolae" (cod LMI GR-II-m-A-14890)

A fost construită la puțin timp după ce orașul Giurgiu a fost cedat Țării Românești, ca urmare a prevederilor tratatului de la Adrianopole.

Aceasta a fost până în anul 1830 geamie mahomedană (conform documentelor deținute de Comisia Națională a Monumentelor Istorice), necunoscându-se data construcției acestei geamii și nici numele autorilor.

În anul 1830, geamia a fost transformată în biserică ortodoxă, cu hramul "Sfântul Nicolae", după numele țarului Nicolae I al Rusiei, această hotărâre luându-se în perioada 1828-1829, ca urmare a eliberării cetății Giurgiului sub ocupație otomană și a restituirii orașului Giurgiu Principatului Valahiei.

Schitul "Sfântul Ierarh Nicolae" amintește de momentul trecerii orașului și a teritoriului din jurul său în administrarea Țării Românești, dar și de reconfigurarea profundă a structurii urbane a localității decisă de guvernatorul Moldovei și al Munteniei, generalul rus Pavel Dimitrievici Kiseleff.

Fig.28. Schitul "Sfântul Ierarh Nicolae"

Sursa: <https://www.crestinortodox.ro/biserici-manastiri/schitul-sfantul-nicolae-giurgiu-143830.html>

8. Biserica "Adormirea Maicii Domnului"

Istoria ne arată că până în 1829, an în care prin Tratatul de la Adrianopol raialele Turnu, Giurgiu și Braila trec sub administrație românească, creștinilor din aceste teritorii nu li se îngăduia să-și construiască locașuri de cult deasupra solului și nici să aibă clopote la ele.

Din această cauză, creștinii vor fi nevoiți să recurgă la construirea bisericilor îngropate sub pământ.

Fig.29. Biserica "Adormirea Maicii Domnului"

Sursa: <http://wikimapia.org/68322/ro>

Asemenea locașuri de închinare au existat și la Giurgiu, căci în Cartografia bisericilor bucurestene pe anul 1810, publicată în revista „Biserica Ortodoxă Română”, se aminteste și de „preotul Radu sin popa Ivan, hirotonisit preot de Vladica Cervenno chir Chiril, pe biserica din Giurgiu în anul 1802 August 25.”

De asemenea, având grija de locuitorii acestei cetăți, Tribunalul turcesc din Giurgiu aminteste într-o hotărâre a sa din 1806 despre reparațiile ce s-au făcut bisericii „Adormirea Maicii Domnului”.

Aceasta a fost ridicată între anii 1840-1852, exact pe locul unei foste biserici-borbei, singura biserică creștin-ortodoxă acceptată de puterea otomană.

Până în anul 1829 a fost „Noua Biserică”, fiind zidită considerabil de către constructorul Ciulei, după proiectele arhitectului Penescu, și este considerate inițial Catedrala Giurgiului, dar într-un mod neoficial, iar mai apoi devine oficial.

Lucrările de specialitate consemnează ca biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” a fost construită pe locul unde se vede astăzi, între anii 1840-1852. În decursul timpului ea a mai suferit câteva transformări majore. Planul bisericii este de tip bazilical, cu turle pe naos și pridvor, zidită din cărămida arsă cu mortar de var, pe o temelie de piatră.

9. Biserica "Buna Vestire" (grecească)

Fiind un cunoscut port la Dunare, centru comercial și așezare multietnică, Giurgiu, păstrează și astăzi mărturii despre vremurile ce au trecut. Între locașurile de cult închinare lui Dumnezeu, întâlnim pe strada Mircea cel Bătrân, în centrul vechi al orașului, aproape de Turnul Cesornicului, Biserica grecilor-Biserica Grecească - așa cum mai este ce are hramul Buna Vestire.

Biserica "Buna Vestire" s-a ridicat în anul 1863 de comunitatea greacă din oraș, care a primit acordul domnitorului Alexandru Ioan Cuza și în care a slujit în limba greacă, cu unele întreruperi.

Timp de 15 ani, slujbele marilor sărbători au fost oficiate și de preoți români, cu timpul, biserica fiind frecventată din ce în ce mai mult de ortodocșii români. Lăcașul a fost terminat în 1865, fiind sfințit la 12 decembrie, în ziua Sfântului Ierarh Spiridon.

Între 1866 și 1867, biserica a fost pictată de Gheorghe Tătărescu, în ulei, procedeu revoluționar la acea vreme, iar printre ctitoriile importante s-au aflat Alexandru Ipsilante și Negroponte. Biserica adăpostește acum și particule din Moaștele Sfintei Mucenițe Ecaterina și Veșmântul Cuvioasei Parascheva.

Fig.30. Biserica "Buna Vestire"

Sursa: <http://biserica-buna-vestire-giurgiu.crestinortodox.ro/istoric/biserica-tinerilor-din-giurgiu-374>

3.3. Planul de acțiune

Obiective specifice	Activitate	Prioritate (A,B,C)	Timp de realizare	Indicatori de monitorizare
1. Cunoașterea și promovarea proprietăților mobile și imobile, cercetarea valorii și importanței monumentelor istorice, evaluarea conservării și a siguranței acestora	1.a. Crearea și promovarea unui WEBSITE trilingv (engleză, română și bulgară), dedicat monumentelor istorice din Euroregiunea Ruse-Giurgiu, prin cumpărarea unui domeniu și externalizarea serviciilor web	B	2020-2021	Trafic număr de vizitatori, forum etc.
	1.b. Crearea unor centre de cercetare culturală specifice evenimentelor istorice petrecute pe prezentele situri (Panteonul Eroilor Renașterii Naționale – Ruse și Cetatea Giurgiu - Giurgiu) – investiția în aceste centre constând în dezvoltarea resursei umane specializate în acest sens, dar și crearea unor spații adecvate desfășurării activităților (laboratoare, săli de studiu)	B	2020-2023	Număr personal specializat; număr de săli de studiu/ laboratoare; număr de participanți
2. Conservarea monumentelor istorice și imobilelor culturale aflate în pericol sau în stare avansată de degradare, restaurarea și conservarea lucrărilor, securitatea și supravegherea acestora	2.a. Realizarea lucrărilor de reabilitare/ restaurare a monumentelor istorice	A	2020-2025	-
	2.b. Dotarea monumentelor aparținătoare patrimoniului construit cu sisteme de securitate, supraveghere și iluminat	A	2020-2025	-
3. Protecția patrimoniului cultural în concordanță cu legislația în vigoare, beneficiind de susținerea părților implicate în această activitate: autorități publice, instituții specializate, societăți civile, dezvoltarea patrimoniului cultural	3.a. Cursuri de conștientizare a necesității protejării patrimoniului cultural și natural a personalului autorităților publice, instituțiilor specializate	B	2020-2030	Număr de participanți
4. 4. Punerea accentului pe rolul monumentelor istorice ca un factor al coeziunii sociale pentru dezvoltarea sustenabilă, educațională și turistică, la un nivel național și internațional	4.a. Revitalizarea și punerea în valoare a Centrului Istoric al celor 2 municipii (Ruse, Giurgiu)	C	2020-2030	Numărul de turiști, publicații, număr de participanți
	4.b. Organizarea concursurilor școlare pentru cunoașterea unor fapte și personalități istorice specifice istoriei locale	C	2020-2030	Număr de participanți
	4.c. Organizarea de manifestări culturale pentru marcarea unor momente importante ale istoriei locale, tradițiilor și obiceiurilor (Carnavalul din Ruse, Zilele Muzicii, Zilele de Toamnă a Artelor și Științelor, Zilele Orașului Giurgiu etc.)	C	2020-2030	Număr de participanți

4. Concluzii

Amplasarea Euroregiunii Ruse-Giurgiu, în partea de sud-est a Europei, la granița dintre România și Bulgaria, este una strategică.

Aceasta se află la intersecția a două din cele zece codiroare pan-europene: Coridorul Pan-European VII (Dunărea) - acesta leagă Europa de Vest de Marea Neagră și Asia Centrală, și Coridorul Pan-European IX - care leagă Scandinavia și Federația Rusă de sudul Europei și Asia Mică.

Euroregiunea este amplasată la o distanță bună față de cele 2 capitale (65 km de București și 310 km față de Sofia).

În prezent, ca urmare a poziției sale geografice, Euroregiunea este tranzitată de peste 80% din tranzitul de mărfuri dintre România, Bulgaria, Grecia și Turcia. Aici se adaugă și mărfurile care tranzitează Euroregiunea pe Fluviul Dunărea, Marea Neagră fiind amplasată la o distanță de 250 km (Portul Constanța).

În prezent, Euroregiunea este doar tranzitată de persoanele care se îndreaptă spre Grecia/Turcia, pentru a-și petrece vacanțele. Datorită potențialului turistic pe care îl deține, Euroregiunea ar putea deveni chiar ea însăși o destinație de vacanță pentru turiști.

Din punct de vedere cultural, zona dispune de potențial ridicat al acestei categorii, datorită evenimentelor istorice petrecute în urmă cu sute de ani, în urma cărora au rămas adevărate vestigii care să confirme aceste fapte.

Prezentul Plan de Management se axează pe două dintre principalele monumente istorice din Euroregiunea Ruse-Giurgiu: Panteonul Eroilor Renașterii Naționale și Cetatea Giurgiu.

Cele două monumente sunt adevărate vestigii culturale, încărcate de istorie, care merită o atenție deosebită, pentru a fi conservate, protejate și transmise generațiilor viitoare.

Din păcate, în prezent starea lor de conservare nu este tocmai prielnică pentru a atrage turiști, cel puțin în cazul Cetății Giurgiu, aceasta este o ruină, care, pe timpul iernii, este insesizabilă, din

cauza zăpezii care o acoperă.

Aceste elemente istorice necesită o intervenție rapidă, care să păstreze identitatea lor culturală, siturile transformându-se în vestigii atractive pentru turiștii dornici de a descoperi adevărata lor istorie.

Conservarea, și protejarea acestor elemente este impetuos necesară, iar aceasta se va realiza prin conștientizarea importanței acestora asupra turismului local și regional de către instituțiile în administrația cărora se află.

De asemenea, pentru creșterea nivelului turismului, este necesară și o modalitate de promovare a Euroregiunii, care să pună în valoare potențialul ridicat al acesteia.

În concluzie, Euroregiunea dispune de un potențial ridicat în ceea ce privește patrimoniul cultural și natural, fiind însă nevoie de intervenții rapide asupra vestigiilor cu o asemenea încărcătură istorică.

Bibliografie :

Surse de informare:

- **Cetatea Giurgiu - Delimitarea monumentului și a zonei de protecție**, Centrul de Cercetare, Proiectare, Execuție și Consulting București S.R.L.
Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" București
- **Crossing the Borders, Studies on cross-border cooperation within the Danube Region, Case Study: Ruse-Giurgiu**, Central European Service for Cross-Border Initiatives, European Institute of Cross-Border Studies
- **ERGO Master-Plan, Operațiuni ale Regiunii Europene Ruse-Giurgiu, Managementul Integrat al Oportunității prin Intermediul Planului Cadru**, Pan Plan-Lassy-Bulplan
- **Profilul Investițional al Euroregiunii Ruse-Giurgiu**, 2012
- **Plan Urbanistic General Municipiul Giurgiu (Memoriu General + Regulament Local de Urbanism)**, S.C. MINA-M-COM S.R.L.
- **Plan Urbanistic Zonal, Cetatea Giurgiu, Ansamblu de Monumente**, 2019, S.C. Quattro Design S.R.L.
- **Renovarea monumentului Panteonului Eroilor Renașterii Naționale și a împrejurimii acestuia**, - informații puse la dispoziție de Primăria Municipality Ruse
- **Strategia Europa 2020**
- **Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Giurgiu 2014-2020**
- **Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a Județului Giurgiu 2014-2020**, 2014, S.C. Agora Est Consulting S.R.L.
- **Studiu de fundamentare istorico-urbanistică pentru întocmirea PUZ-CP Cetatea Giurgiu**, Centrul de Proiectare, Execuție și Consulting București S.R.L.
Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" București
- **Studii și lucrări de restaurare**, Comitetul de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistematizare, Direcția Monumentelor Istorice
- **Valorificarea Cetății Giurgiu și integrarea acesteia într-un circuit turistic**, 2017, S.C. IONA C. ARTE ȘI MESERII S.R.L.
- **Alte informații puse la dispoziție de Primăria Municipiului Giurgiu**
- **D. Căpățână, Cercetări arheologice**
- **G. Richards, J. Wilson**, 2008, *From cultural tourism to creative tourism - Part 1: The changing context of cultural tourism*,
- **Gh.I. Cantacuzino**, 2001, *Cetăți medievale din Țara Românească*
- **N.Bălănescu, Gh. Sion**, *Istoria românilor sub Michaiu Vodă Viteazul*
- **T.O. Gheorghiu, S. Bica**, 2015, *Restituții: Orașe la începuturile Evului Mediu Românesc*

Surse online:

- <https://www.mirela.bg/en/estate-in-bulgaria/Roman-Fortress-Sexaginta-Prista-zxi26014.html>
- https://bulgariatravel.org/en/object/124/Srednovekoven_grad_Cherven#map=6/42.750/25.380
- https://lh4.googleusercontent.com/k29qim3ZZ5c/TYr_dldt4ml/AAAAAAAAAQTO/YXeqOpiZczM/sl1600/IMG_9120.JPG
- http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13137&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html
- <http://biserica-buna-vestire-giurgiu.crestinortodox.ro/istoric/biserica-tinerilor-din-giurgiu-374>
- <http://wikimapia.org/68322/ro>
- <https://www.crestinortodox.ro/biserici-manastiri/schitul-sfantul-nicolae-giurgiu-143830.html>
- <https://api.showpass.ro/media/locatii/sany03281.jpg>
- <https://giurgiu-net.ro/>
- <https://audiotravelguide.ro/parcul-alei-giurgiu/>

•<https://realitateadegiurgiu.net/s-ar-putea-accesa-si-pentru-portul-giurgiu-fonduri-europene-pentru-dezvoltarea-infrastructurii-portuare/>

•http://2.bp.blogspot.com/_1JpSOk9w9sE/ScOghI58B0I/AAAAAAAAABqo/x_kO7Gh1SNU/s1600-h/16479774.jpg

•<https://www.romaniaturistica.ro/turnul-ceasornicului-giurgiu>

•<https://www.museumruse.com/images/expositions/aquarium/EKOMUZEY.jpg>

•<https://en.wikipedia.org>

•<http://tina-calatorieintimpsispatiu.blogspot.com/2011/09/monumentul-libertatii.html>

•<https://www.mirela.bg/en/estate-in-bulgaria/House-museum-Urban-Life-of-Ruse-zxi25704.html>

•<https://www.tripadvisor.com/>

•https://www.wikidata.org/wiki/Q1549352#/media/File:Iglesias_rupestres_de_Basarbovo,_Bulgaria,_2016-05-27,_DD_23.jpg

•https://www.tripadvisor.in/Attraction_Review-g608699-d8321620-Reviews-Sveta_Troitsa_Cathedral-Ruse_Ruse_Province.html